proleter

devrimci teori

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN!

AĞUSTOS 1978 SAYI 4

Proleter **DEVRİMCİ TEORİ**

Proleter **DEVRİMCİ TEORİ** / Sayı: 4 / Devrimci **HALKIN YOLU** Gazetesinin aylık teorik eki / Sahibi: Kemal Yalçın / Sorumlu Yazışleri Müdürü: Celâl Taş / Yönetim yeri: Binbirdirek Meydanı, Işık sokak No: 3 Kat: 1/3, Sultanahmet - İstanbul / Haberleşme adresi: P.K. 542, Sirkeci-İstanbul / Ödeme adresi: Posta çeki no: 109983 Kemal Yalçın / Abone koşulu: Yıllık 180 Tl., 6 aylık 90 Tl. / Yurtdışı aboneleri için 2 katı / Tomurcuk Matbaasında dizilip, basılmıştır.

Son Baskı Tarihi: 23.8.1978

proleter

devrimci teori

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ'Nİ DESTEKLİYORUZ VE MARKSİZM-LENİNİZMİN YANINDA YER ALIYORUZ

Çin Halk Cumhuriyeti ve Çin Komünist Partisi yöneticileri; Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'ne karşı ikiyüzlü ve düşmanca bir tutum takınarak iki ülke arasında resmen imzalanmış anlaşmaları saygısızca yırttılar, ideolojik ayrılıkları devletlerarası ilişkiler alanına yaydılar.

Onlar aynı zamanda Marksizm-Leninizme, devrim ve sosyalizm davasına, Sosyalist Arnavutluk'a karşı çok yönlü alçakça saldırılara giriştiler. Arnavutluk'ta sosyalizmin Marksizm-Leninizmin rehberliğinde, kendi öz gücüyle ve kitlelerin gücüyle inşa edildiğini değil de, başka devletlerin, özellikle Çin'in yardımıyla inşa edildiğini, Çin olmazsa Arnavutluk'un ayakta kalamayacağını, Arnavutluk'un yaşamak için Çin'e boyun eğmesinden başka çıkar yol olmadığını ima etmeye başladılar. AEP Merkez Komitesi mektubunun belirttiği gibi «Neredeyse Arnavutluk'un 'Çin'in verdiği ekmek sayesinde ölmediğini' söylemeye» vardırdılar. Çin yöneticilerinin bu tutumu bir tesadüf, tek başına düşmanca bir olay değildir. Onların gerici çizgilerinin derinleşmesi, Marksizmin içinde bir sapma olmaktan çıkıp Marksizmin ve halkların açık düşmanları haline gelmelerinin bir sonucudur. Onların Sosyalist Arnavutluk'a karşı düşmanca tutumları yeni ve bilinmeyen bir şey değildir.

1960'larda Yugoslav revizyonizmi ile Marksizm-Leninizm arasındaki her türlü sınırı ortadan kaldıran, Yugoslavya'yı «sosyalist» bir ülke, Tito'yu «Marksist» ilân eden, dünya gericiliği ve ABD emperyalizmi ile işbirliğine giren, devrim ve sosyalizm davasına sırt çeviren Kruşçev çetesi Arnavutluk'a bugünkü Çin yöneticileri gibi saldırıyordu. Kruşçev Marksizmin ve kitlelerin gücünü inkâr ediyor, kendi hegemonyacı mantığı gereği dünyadaki herkesi ya emperyalist ya da emperyalizme boyun eğmeye mecbur gibi görüyordu. Kruşçev Kliği, Sosyalist Arnavutluk'a, eğer boyun eğmezseniz ya onbeş gün içinde açlıktan ölür ya da gelip diz çökersiniz diyordu. Marksizmin açık düşmanı haline gelen Kruşçev çetesi, Marksizmin en tutarlı kalesini yıkmaya, sesini kısmaya, teslim almaya çalışıyordu. Bugün

cereyan eden aynı oyundur. Marksizm-Leninizmin, devrim ve sosyalizm davasının açık düşmanları haline gelen Çin yöneticileri, Sosyalist Arnavutluk'un sesini kısmak için saldırıya geçmeksizin edemezlerdi.

BUGÜNKÜ ÇİN YÖNETİCİLERİ EMPERYALİST BİR SÜPER DEVLET OLMAYA YÖNELMİŞLERDİR

Çin Komünist Partisi içinde revizyonist, oportünist grupların barınıp, yaşamaları için silahlı çatışmalara kadar varan hizipçi çekişmelere girebilmeleri, partinin önder rolünü, saflığını ve proleter karekterini sarstı. Partinin çizgisinde zigzaglara, oportünist hatalara, yalpalamalara yol açtı. 1971'de ABD ile geliştirilen ilişkilerin bir sonucu olarak, Çin Komünist Partisi'nin siyasetinde belirgin bir değişiklik ortaya çıktı. Bu tarihten sonra Çin yöneticileri, dünya halklarının en zalim, en vahşi düşmanlarından ABD emperyalizminin durumunun değiştiği, halklar için eskisi gibi tehlike arzetmekten çıktığı ve hatta onunla birleşilebileceği üzerinde durmaya başladılar. 28 Şubat 1972'de yayınlanan ABD - Çin ortak bildirisinde; ABD'nin barış istediği, Hindiçini'nde kalıcı barıştan yana olduğu demagojilerine yer veriliyordu.

28 Şubat 1972 bildirisinde şunlar yer alabiliyordu:

«Uluslararası ilişkilerin bu ilkeleri mucibince, iki taraf şunları belirtmiştir:

— Çin ile ABD arasındaki ilişkilerin normalleştirilmesi doğrultusundaki ilerlemeler, bütün ülkelerin yararınadır;

— İki taraf da uluslararası (çapta) askeri çatışma tehlikesini azaltmak istemektedir;

— Her iki taraf da Asya - Pasifik bölgesinde hegemonya peşinde koşmamalıdır,ve her iki taraf da başka herhangi bir ülkenin ya da bir grup ülkenin böyle bir hegemonya kurma çabalarına karşıdır; ve

— Her iki taraf da bir üçüncü taraf adına müzakerelerde bulunmayacak veya başka ülkelere karşı aralarında antlaşmalara ya da sözlü anlaşmalara girişmeyeceklerdir.»

Çin yöneticileri ile ABD yöneticileri, birlikte ABD emperyalizmini olduğundan farklı gösterebilmek için her türlü yalana başvurmaktan çekinmemişlerdir. Dünyanın en azgın hegemonyacısı, Çin yöneticilerinin dilinde hegemonyacılığa karşı mücadele eden bir melek haline getiriliyordu.

Şüphesizki gerçek, Çin yöneticilerinin göstermek istediği gibi değildi. ABD emperyalizmi dünyada en geniş nüfuz alanlarına sahip, yağmacı, saldırgan bir emperyalist süper devlet olduğu gibi, Çinhindi bölgesi halklarına karşı giriştiği savaşı görülmedik derecede tırmandırıyordu.

Çin yöneticileri; ABD emperyalizminin ve dünyanın durumunu değiş-

tirirken; halkların dostları ve düşmanlarını, kimle beraber kimlere karşı birleşmesi gerektiğini değiştirirken, kendi niyetlerine, revizyonist görüşlerine dayanıyorlardı.

Onlar 1971 sonrası, ABD emperyalizmi ve müttefikleriyle yakınlaşma ve işbirliğine, emperyalist ittifak ve rekabet oyununa yöneliyorlar, halkların çıkarlarını ve Marksizm-Leninizmi bir tarafa atıyorlardı.

Çin yöneticileri, gerçeklere, halkların çıkarlarına ters, devrim ve sosyalizm davasına zarar veren bir tutum takınıyor olmakla kalmıyorlardı. Kendi niyetlerine göre yarattıkları bu «gerçeğin» herkes tarafından tartışmasız kabul edilmesini, onaylanmasını istiyorlardı.

Çin yöneticilerinin revizyonist tutumu, Çin halkının çıkarlarıyla dünya halklarının çıkarları arasında mutlaka olması gereken uyumluluğu ve ortaklığı bozuyor, bir çelişki yaratıyordu.

Onlar, sözde Çin'in çıkarları adına dünya halklarının çıkarlarını bir tarafa atabiliyor ve hatta onun karşısına dikilebiliyorlardı.

1972'yi takibeden yıllarda Çin'in resmi yayınları bir taraftan emperyalistler hakkında hayal yayarken, batılı emperyalistlerin ve hatta ABD'nin emperyalist çıkarları, emperyalist emelleri desteklenirken, diğer taraftan da emperyalizmin işbirlikçisi, varlığı ve gelişmesini emperyalizme bağlamış sınıflar ve onların temsilcileri hakkında da övgüler düzülmeye başlandı. Onlarda «devrimci» özellikler keşfedildi.

Çin yöneticileri proletarya ve halkları temel almamalarını, onların çıkarlarını gözetmemelerini, ve işbirlikçi sınıflar ve onların temsilcileriyle girdikleri ateşli ilişkileri haklı gösterebilmek için, sahte teoriler «yeni keşifler» ortaya atmaktan çekinmiyorlardı. Çin yöneticileri «üçüncü dünya» dedikleri ülkelerin yönetici sınıfları ile işbirliğini haklı çıkarabilmek için, bu sınıfların nasıl emperyalizme karşı mücadele ettikleri üzerine bir kampanyaya başladılar. Onlara göre bu işbirlikçi sınıflar da anti-emperyalist temel devrimci güçtü; halkların yapacağını bu sınıflar da yerine getirebilirdi, biricik kusurları yeterince bilinçlenmemiş olmalarıydı. Hem kendi tecrübeleriyle ve hem de Çin'in kurduğu ilişkilerle hızla bilinçlendiklerine göre bu kusurları da ortadan kalkmaktadır. Çin yöneticilerinin piyasaya sürmeye başladığı bu gerici emperyalist vaazlar, Çin'in devrim ve sosyalizm davasını terketmesini «haklı» gösterebiliyor ve hem de gerici sınıflarla işbirliğini devrimci sınıflar arası bir dayanışmaymış gibi sunabiliyordu. Bunların yanısıra ABD ve batılı emperyalistlerin ne kadar «sevimli» ve halklar için yararlı hale geldiklerini ispat etmeye çalışan kanıtlar da piyasaya sürülmeye başlandı. «Üçüncü dünya» ile «adil ve eşit ilişki» kurmak isteyen bu ülkelerin «milli» kalkınmasına yardım etmek isteyen Almanya - Fransa v.b. gibi ülkelerin ileri şahsiyetleri, Avrupa'nın savunması için çalışan NATO generalleri, ABD emperyalizminin fedakâr önderleri; gerçeğin Çin yöneticilerinin tesbit ettiği gibi olduğunu kanıtlamak için resmi yayınlarda boy göstermeye başladılar.

Bu siyasi çizgi 1974'lerde, daha gelişmiş, daha ileri bir şekilde «üç dün-

ya» teorisi adıyla kendini ortaya koydu. Bu teori, Marksizm-Leninizme bütün temel ve tali noktalardan savaş açtığı gibi, emperyalistlerin çok önceleri bu ülke halklarını sömürmek için ortaya attığı gerici teorilerin tekrarından başka bir şey değildi.

AEP Merkez Komitesi mektubunun belirttiği gibi: «Çin yöneticilerinin 'üç dünya' teorisine katkıları 'üçüncü dünya'nın emperyalizm ile uzlaşması gerektiğini gösteren 'kanıtlamalar'dan başka bir şey de değildir».

Çin yöneticilerinin bu teori ile tuttukları yol, daha önceleri Kruşçev revizyonistlerinin Sovyetler Birliği'ni emperyalist bir süper devlet haline getirmek için tuttuğu yolun aynısıdır. Kruşçev kliği siyasi bağımsızlığa kavuşmuş ülkelerde emperyalizmden kurtuluş sorununun çözüldüğünü, gündeme iktisadi görevlerin girdiğini, bunun da SSCB'nin yardımıyla kapitalist olmayan yoldan tamamlanabileceğini vaazediyordu.

Asya, Afrika, Latin Amerika ülkelerini boyunduruk altına alabilmenin teorisini yapıyordu. «Üç dünya» teorisiyle de Çin yöneticileri, bağımlı ülke halklarının emperyalizme ve uşaklarına karşı yeni mücadeleler vermesinin gerekli ve vazgeçilmez olmaktan çıktığının altını bir kez daha çizdikten sonra, Kruşçev'in SSCB dediği yere Çin yazmaktan başka bir şey yapmıyorlar.

Her siyasi akımın, teorinin bir sosyal temeli vardır. «üç dünya» teorisinin yeniden piyasaya sürülmesinin sosyal temeli, Çin'i güçlü bir emperyalist süper devlet haline getirmek isteyen ÇKP içindeki revizyonistler, kapitalist yolculardır. Bu teori onların çıkarlarının ve programlarının formüle edilmesinden başka bir şey değildir.

Çin Komünist Partisi'nde varlığını sürdüren ve onun çizgisine 1972'lerden sonra önemli ölçüde damgasını vurabilen revizyonistler, 1976 sonlarında, bir dizi pazarlık ve uzlaşma sürecinden sonra devlet ve parti yönetimini tamamen gaspettiler. Onların çizgileri ve pratik uygulamaları ile Çin'in hangi yönde ilerlediği iyice belirginleşmiş ve net bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Şimdiki yöneticiler kapitalist yolu tutmuşlardır. Onlar tıpkı Liu Şao-çi'ler, Lin Biao'lar, Deng Siao-ping'ler gibi esas halkanın sınıf mücadelesi olduğunu reddetmişler, çok daha açık ve fütursuzca gerici «üretici güçler» teorisine sarılmışlardır. Bizzat Mao Zedung yoldaş esas halka olarak sınıf mücadelesini almamanın Çin'i kapitalist yola yönelteceğini belirtmiştir. Şimdiki Çin yöneticileri «yüzyıl bitmeden önce modern ülke haline gelmek» sözleri ile kapitalist yolu sloganlaştırırken, eğitim-öğretim v.b. gibi diğer bütün temel ve tali meseleleri kapitalist restorasyona göre yeniden biçimlendirmeye, devrimci olan her şeyi yıkmaya yönelmişlerdir.

Uluslararası alanda ise «üç dünya» teorisinin, Çin'in «üçüncü dünya» dediği ülkeler üzerinde hegemonya kurma amacını gizlemeye çalışan bir sis perdesinden başka bir şey olmadığı —özellikle 1976'lardan bu yana— somut bir olgu haline gelmiştir. Çin yöneticileri emperyalistlerle ittifak ve uzlaşma içinde Afrika ülkelerinde nüfuz kazanmaya çalışmaktadırlar. Balkanlarda etki alanı yaratmakta, bağımlı ülkelerin güç duruma düşmüş işbirlikçi hakim sınıflarının elinden tutarak kendine bağımlı kılmaya çalışmaktadırlar.

ÇİN YÖNETİCİLERİ NEDEN EMPERYALİST BİR POLİTİKA İZLEMEKTEDİR

Sosyalist bir ülkede herşey iktidar ve siyaset sorununa bağlıdır. Eğer proletarya diktatörlüğü korunur ve sürekli sağlamlaştırılırsa, proletarya, bu iktidar aracılığı ile toplumu komünizme doğru ilerletir. Eğer iktidarı revizyonistler ele geçirirse, onlar bu iktidar aracılığı ile ülkeyi kendine özgü biçimde burjuvalaştırır. Proletarya iktidarını gaspeden revizyonistler burjuva siyaset izler. Ancak onların hangi tür bir burjuva siyaset izlediği; emperyalist burjuva siyaseti mi, yoksa emperyalizmin uşağı işbirlikçi siyaseti mi izlediği, o ülkenin ve iktidarı gaspeden revizyonistlerin durumuna bağlıdır. Örneğin Yugoslavya revizyonistlerinin burjuva siyaseti, emperyalizme uşaklık, ABD emperyalizminin uzantısı olarak Arnavutluk'a, o zamanki Sosyalist Kamp'a ve Stalin'e düşmanlık siyaseti iken, Kruşçev'lerin siyaseti, hegemonyacı, emperyalist bir siyasetti.

Emperyalist bir politikadan, emperyalist amaçlar için mücadeleden bahsedildiği zaman öncelikle, banka sermayesi ile sanayi sermayesi iç içe geçmiş midir, sermaye ihracı ayırdedici bir özellik kazanmış mıdır vb. gibi kıstaslar aranmaz. Aranması gereken biricik kıstas iktidarın niteliği ve izlenen siyasetin muhtevasının ne olduğudur. Emperyalist bir siyaset oldukça kısa veya az çok uzun bir sürede emperyalizmin tüm özelliklerini kendine özgü biçimiyle tamamlar.

ÇİN YÖNETİCİLERİ ULUSLARARASI KOMÜNİST HAREKETİ YOZLAŞTIRMAYA VE BÖLMEYE ÇALIŞMAKTADIRLAR

Çin Komünist Partisi yöneticileri, partiler arası ilişkilerde Leninist kural ve yöntemlerin uygulanmasını kabul etmemiş, ideolojik ayrılıkları görüşmeler yoluyla giderme ilkesini çiğnemiştir. Onlar, özellikle 1972'yi takibeden yıllarda revizyonist sapmalarının mantıki sonucu gereği komünist partilerini kendi görüşlerini itirazsız onaylayan ve savunan birer kulüp gibi görmüşlerdir. Kendi dediklerinin tartışılmasına bile tahammül edememişlerdir. Çin yöneticileri kendi revizyonist dünya görüşlerine, hegemonyacı isteklerine göre izledikleri çizgilerini, ortaya attıkları görüşlerini herkese kabul ettirmeye çalışmışlardır. Buna uymayan hatalı ve yanlış gördüğü şeyleri tartışmak isteyen veya dayattıkları gerici çizgiyi onaylamayan partileri küçümsemişler ve bağları kesmişlerdir. Örneğin Şili İhtilâlci Komünist Partisi şöyle demektedir:

«Deng Siao-ping'in konuşmasından sonra (1974'deki ünlü konuşma

kastediliyor) ÇKP ile yaptığımız ilk görüşmede, Ağustos 1974'de onun oportünist uluslararası çizgisinin sert bir eleştirisini yaptık. Tezlerimiz yanıtlanmaksızın bize verilen tek karşılık, en alaycı bir tavırla, 'bu başkan Mao'nun uluslararası çizgisidir' oldu... 1975 başlarında... Nihayet Deng Siao-ping'in uluslararası çizgisiyle aramızdaki görüş farklılıklarının samimi bir tartışmasını talep ettik. Çünkü bir önceki ziyaretimiz sırasında eleştirilerimizin hiç birisi yanıtlanmamıştı. Bize sadece bu oportünist çizginin bir kez daha sahip çıkıldığı bir konuşmayı dinleme hakkı verildi ve oracıkta duyduklarımız konusunda soru sormak hakkı tanımıyarak 'Sorularınızı bir dahaki konuşmamızda sorabilirsiniz' dendi... İki partimiz arasındaki son buluşma bu oldu» (ŞİKP'nin ÇKP'ye açık mektubu, Aralık 1977)

Çin Komünist Partisi yöneticileri, komünist partileri kendi gerici çizgilerini kabûle zorluyor, onları birer reklâm acentası hâline getirmek istiyordu. Ancak gerçek komünist partiler, gerek modern revizyonizme karşı uyanıklıkları, gerekse Arnavutluk Emek Partisinin mücadelesinin, doğru çizgisinin etkisi ile ilkeli ve doğru bir tarzda ÇKP'yi uyardılar, onun kabûl ettirmek istediği gerici teorileri reddettiler.

Komünist partilerinin ezici çoğunluğu, yeni revizyonizme tavır aldılar, mahkûm ettiler. Çin yöneticileri büyük bir tecride uğradıklarını, çizgilerinin iflâs ettiğini görünce bu defa gerçek komünist partilere karşı yıkıcı faaliyete giriştiler. Sorumsuz aydın gurupları örgütlemeye, onları teşvik ve desteklemeye başladılar.

Şimdiki Çin yöneticileri ve onların reklâm acentası haline gelen Avrupa'daki sorumsuz aydın grupları, bölücülükten dem vurmaya, AEP'yi ve Çin yöneticilerinin revizyonist teorilerini kabûl etmeyenleri bölücülükle suçlamaya başladıkları görülmektedir.

Böyle bir suçlama karşısında herşeyden önce Çin yöneticileri ve diğer ülkelerdeki kafadarlarının neyi savunduğuna bakmak gerekir. Onlar emperyalizm ve proleter devrimleri çağının özelliğini kabûl etmiyorlar, Leninist emperyalizm teorisini, emperyalizme karşı mücadeleyi, halklar ve proletaryanın devrim mücadelesi vermesinin gereği ve kaçınılmazlığını, savaş ve barış, savaş ve sosyalizm, devlet ve devrim teorilerini, kısacası Marksizm-Leninizmi reddetmektedirler. Hegemonyacı bir siyaset izlemektedirler. Peki, böylesi bir akımla, Marksizm-Leninizmin hâlâ geçerli ve geçerli olmaya devam edeceğini titizlikle savunan «Onu uygulayan Komünist partiler arasında ne ortaklık olabilir, nasıl birlik olabilir ki?» Marksizm-Leninizm gücünü, her türlü gerici akım ve eğilimlerle sınırlarını çizebilirse korur. Marksistler azınlıkta, güçsüz, son derece etkisiz olsaydılar bile, yeni revizyonistlerle bağlarını koparmaları, onlarla sınırlarını çizmeleri gerekiyordu. Çünkü bunu yapmaksızın güçlenemezler, devrim ve sosyalizm davasını ilerletemezlerdi. Çin yöneticileri gerici çizgilerinin red ve mahkûm edildiğini ve iflâs ettiklerini görünce, kıytırık bir sesle Marksist-Leninistlere bölücü demeye yelteniyorlar. Bu aslında onların güçsüzlüklerinin, devrim ve

sosyalizm davasına düşmanlıklarının ve hınçlarının bir ürünüdür.

1960'larda Kruşçevler bütün komünist partilere kendi revizyonist çizgisini kabul ettirmeye çalışıyor, bunun için yapabileceği her şeyi yapıyordu. Kendisine boyun eğmeyenlere karşı tehdit ve şantajlara girişiyor, tertipler tezgâhlıyor ve onları yıkmaya ve bölmeye çalışıyordu. Örneğin, Brezilya Komünist Partisi'ne, Prestes Kliği aracılığı ile hâkim olmaya çalışan, bunun için onun aracılığı ile her yolu deneyen Kruşçev, komünistlerin revizyonist kliği etkisizleştirip tecrit ettiğini görünce bölücülük yapılıyor, bölücüler var diye bas bas bağırmaya başlamıştı. Gene Seylan Komünist Partisi'nde, partinin iradesini temsil etmeyen ve partiyi revizyonist bir parti haline getirmek isteyen Merkez Komitesi çoğunluğu, Merkez Komitesi azınlığın etrafında birleşen parti üyeleri ve kadroları tarafından mahkûm edilip partiden uzaklaştırılınca Kruşçevler bölücüler diye yaygarayı basıyordu.

Şimdi yapacağı her şeyi yaparak tecrit olan, revizyonist çizgileri iflas eden ÇKP yöneticileri ve yandaşları Kruşçev'in demagoji borusunu öttürmeye kalkınca, dinleyecek kimseyi bulamadıkları gibi, alay konusu olmaktan da kurtulamıyorlar.

Çin yöneticileri o kadar hızlandılar ki, sadece Marksizmle savaşmakla yetinmiyorlar, geçmişte Marksizme aykırı ne varsa, Marksizmle savaşmış kim varsa ayağa kaldırıp reklâm etmeye çalışıyorlar.

Onlar Yugoslavya'yı niçin «sosyalist» Tito'yu «komünist» ilân ediyorlar? Bu sıradan bir mesele değildir. Bu sorun gerçek Marksistlerle, ona düşman olanları ayırmada bir mihenk taşıdır. Yugoslavya kapitalizmi ilk restore eden, iktidara gelince Marksizme ilk açıktan savaş açan ülkedir. Yugoslavya'yı sosyalist ilân edenler kendi ülkelerini de Yugoslavya'ya benzetmişler, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki sınırı kaldırmışlardır. Dolayısıyla kendilerine sosyalist ülke dedikleri zaman Yugoslavya'ya da «sosyalist» demek zorunda kalmaktadırlar. Tito'nun «komünist» ilân edilmesi ise Marksizm ile revizyonizmin sınır çizgilerini ortadan kaldırdığının, Tito'ya bu ünvanı yakıştıranların Tito haline geldiğinin, ama kendisini hâlâ «komünist» diye sunabilmesi için Tito'yu da «komünist» ilân etme ihtiyacını hissetmesinin ifadesidir.

ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ'NİN YANINDA YER ALMAKSIZIN MARKSİZM-LENİNİZMİN YANINDA YER ALINAMAZ

Bugün bir yanda, Çin yöneticilerinin de içine girdiği, emperyalistlerin, süper devletlerin, gericilerin, revizyonistlerin kampı vardır. Diğer yanda ise, başında Arnavutluk Emek Partisi'nin bulunduğu, gerçek komünist partilerin, ezilen halkların, proletaryanın bütün özgürlüksever güçlerin kampı

vardır. Bugün Arnavutluk Emek Partisi'nin yanında yer alıp almamak, ideolojik olarak Marksizmin mi yoksa revizyonizmin mi yanında yer alınacağını belirlediği gibi pratik olarak da halkların yanında mı, yoksa halkların düşmanları yanında mı yer alınacağını belirler. Bugün AEP'nin yanında yer almaksızın Marksizmin yanında yer alınamaz, devrim ve sosyalizm davasının yanında yer alınamaz. Bu konuda küçük bir tereddüt ve orta yol eğilimi insanı revizyonizme ve gerici sınıfların yanına götürür.

Uluslararası komünist harekette bu kesin ayrışma ile birlikte, «üç dünya» teorisi savunucusu grupların gerici karakterleri de derinleşmektedir. Ülkemizde burjuva aydın kulübü TİKP revizyonistleri bir yandan ABD emperyalizminin çıkarlarının koruyuculuğunu üstlendikleri gibi, öte yandan hararetle Çinli revizyonistlerin gerici, hegemonyacı faaliyetlerinin de şakşakçılığını yürütüyorlar. Bu onları halklar ve devrimin daha kararlı düşmanları haline getirmektedir. Adana'da pusu kurarak iki devrimciyi öldürmeleri bunun ifadesidir.

Marksizm-Leninizme bağlı kalmak isteyen ve bu burjuva kulübünün peşinden giden devrimciler Marksizm-Leninizmin ne demek olduğunu, Marksizm-Leninizmi savunup uygulamanın ne anlama geldiğini araştırmalı, önyargıları bir tarafa atıp AEP'nin belgelerini incelemelidirler. Bu, gericiliğin bilinçli aleti olmak istemeyen herkesin hem sorumluluğu, hem de görevidir.

Çin revizyonistleri ve onun takipçileri değişik yollarla Arnavutluk Emek Partisi'ne saldırıyorlar. Arnavutluk'un bir yere yaslanmadan yaşayamayacağını, dolayısıyla ABD emperyalizmine ve Rus sosyal-emperyalizmine boyun eğmektense Çin'in hegemonyacılığına boyun eğmesinin daha iyi olacağını söylüyorlar. Halkların her zaman şu veya bu emperyalist efendiye boyun eğmesi gerektiğini ileri sürüyorlar. Ancak halklar, hiç bir şekilde bu yolu seçmeye mecbur değildirler. Eğer Marksist-Leninist partinin önderliğinde birleşirlerse, her türlü güçlüğün üstesinden gelebilirler, devrim ve sosyalizm davasını ilerletebilirler. Halkların devrimci gücü her türlü güçlüğü yener. Bu, tarihin değiştirilemez yasasıdır.

«Üç dünya»cı revizyonistler, emperyalist mantıklarıyla AEP'ye saldırmaya cüret ederken, Marksizm-Leninizmin, şanlı Arnavutluk Emek Partisi'nin ne demek olduğunu bilmiyorlar, ya da hesaba katmıyorlar. Arnavutluk Marksizm-Leninizme sıkı sıkıya sarıldığı, halkın devrimci gücüne dayandığı için yaşıyor, güçleniyor ve gittikçe güçlenecektir. Hiç bir emperyaliste, hiç bir gericiye asla dayanmayacaktır.

Bugün «üç dünya» teoricilerinin ortaya attığı görüşleri, yıllardır emperyalistler ve uşakları propaganda ediyor. Ülkemizde sosyal-emperyalizmin işbirlikçileri, ABD'nin boyunduruğuna girmektense Rusya'nın boyunduruğuna girmek daha iyidir diye bağırıyorlardı. TİKP revizyonistleri de ABD ve Rusya'nın boyunduruğuna girmektense Çin'in boyunduruğuna girmek daha iyidir diyecekleri günleri bekliyorlar.

Çin'de revizyonistlerin iktidarı gaspetmesi, emperyalist bir süper devlet

olmaya yönelmeleri, devrim ve sosyalizm davası için ağır bir kayıptır. Daha önceleri Sosyalist Sovyetler Birliği'nin, Doğu Avrupa ülkelerinin başına gelen ve şimdi de Çin'de yaşanmakta olanların kaynağı nedir? Bu Marksizm-Leninizmin bir zaafı mıdır? Şüphesiz ki hayır. Gerçek tamamen aksidir. Gerek daha önceki örneklerin, gerekse şimdiki Çin'in durumunun biricik nedeni, Marksizm-Leninizmden sapılmış olunmasıdır.

Çin'de partinin önder rolünün ve proleter saflığının zayıflatılması, revizyonist ve oportünist grupların iktidarda söz sahibi olabilmesi, Marksizm-Leninizmden sapılması, Çin'i böyle bir yola sokmuştur. Buradan çıkan biricik sonuç şudur : Marksizm-Leninizme sıkı sıkıya bağlı kalıp, onu uygulamaksızın, her türlü düşmana karşı mücadele etmeksizin, onlarla sınır çizmeksizin devrim ve sosyalizm davası ilerletilemez, sosyalizmin kazançları korunamaz.

Hangi prestije sahip olursa olsun ve hangi maskeleri kullanırsa kullansın, oportünist gerici bir akımın, Marksizmi kendi çıkarına kullanamayacağı ve suçüstü yakalanmaktan kurtulamayacağı bir kez daha ortaya çıkıyor. Şimdi «üç dünya»cı revizyonizmle sınırların çizilmiş olması, onların yeterince teşhir edilip, açığa çıkartılması, Marksist-Leninist partileri ve hareketleri güçlendirecek şartları da yaratmaktadır. Çünkü Marksist-Leninist partilerin ve hareketlerin revizyonizme karşı uyanıklığı artmış, yeni ve önemli bir tecrübe daha kazanmışlar, proletarya ve halkların kurtuluşu için devrimlerin gerekirliği ve kaçınılmazlığı bir kez daha ortaya çıkmıştır.

Bugün şu tehlike görülmelidir :

Dünya komünist hareketinin uğradığı bu kayıptan gericiler, emperyalistler, süper devletler yararlanmaya çalışacaklardır. Halkların gözünü bağlamaya, şaşırtmaya, devrim mücadelesinin gereksizliğine inandırmaya uğraşacaklardır. Bu durumu kendi siyasi emellerine alet etmeye çalışacaklardır. Ve gene sahte Marksist besleme bir sürü yazar piyasaya çıkacak, yeni teoriler ortaya atacak, Marksizmin şu veya bu tezlerinin eskidiği, değiştirilmesi gerektiği vaazlarına başlayacaklardır. Revizyonistler de bu durumdan demagoji malzemesi çıkarmaya çalışarak, Marksizm-Leninizme karşı açılan gerici savaşı bütün güçleri ile sürdürecektir. Bütün bunlar bilinebilecek ve onların yapabileceği şeylerdir. Eğer, uluslararası komünist hareketten, AEP'den öğrenip, Marksizm-Leninizme sıkı sıkıya sarılırsak, her türlü anti-Marksist faaliyet boş, sonuçsuz bir çaba olmaktan öteye gidemeyecektir.

Ülkemiz devrimci hareketi, uluslararası komünist hareketten kopukluğun acısını dünyada en fazla çekenlerden biridir. 1960'larda yaşanan büyük mücadelenin dışında kalmak, devrimci hareketin acılarını, kayıplarını arttırdı, doğru bir şekilde gelişmesini engelledi.

P. Sweezy, Baran, Magdoff, Mendel gibi revizyonist ve Troçkist yazar takımının gerici safsatalarının hızla yayılmasına, genç unsurların önemli ölçüde etkilenmesine yol açtı. Yeni bir yol ayrımında olduğumuz bir dönemde,

uluslararası Marksist-Leninist hareketten bilgilenmek çok daha önemli ve tayin edici hale geliyor. AEP'den bilgilenmek, «üç dünya»cı revizyonizminin hızla ve doğru bir tarzda aşılmasını kolaylaştırdığı gibi, ülkemiz devrimci hareketini dar deneyciliğe ve oportünizme düşmekten kurtaracaktır.

Önümüzdeki büyük görevlerin üstesinden gelmek, devrim ve sosyalizm davasının düşmanlarının bozguncu girişimlerini altetmek, AEP'den öğrenmekle, onun yanında, Marksizm-Leninizmin yanında saf tutmakla mümkündür.

Çin Hükümeti'nin Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'ne Karşı Düşmanca Eylemine İlişkin Arnavutluk Haber Ajansının Bildirisi

Arnavutluk Haber Ajansı (ATA), 7 Temmuz 1978 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti'nin Pekin'deki Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Büyükelçiliği'ne verilen bir nota aracılığıyla, Arnavutluk'a yapılan bütün yardımların ve sivil ve askeri kredi ödemelerinin derhal kesilmesini, birtakım, çok önemli projelerin tamamlanmadan bırakılmasını ve Arnavutluk'ta çalışan bütün Çinli uzmanların geri çekilmesini kararlaştırdığını açıklamıştır.

Bu keyfi ve tek taraflı eylemle, Çin Hükümeti iki ülke arasındaki ilişkileri bozmak ve Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nin ekonomisine ve savunma gücüne zarar vermek için bilinçli ve önceden tasarlanmış bir adım atmıştır.

Bu düşmanca eylem Arnavutluk halkında derin bir nefret ve öfke uyandırmıştır. Kardeş Çin halkı tarafından da mahkûm edilecektir. Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nin halkı, Çin halkına karşı saf sevgi ve saygı duyguları beslemişlerdir. Çin Halk Cumhuriyeti'ni en zor günlerde, kendi canları imiş gibi savunmuşlar ve iki ülke arasında gerçek ve enternasyonalist dostluk için içtenlikle mücadele etmişlerdir.

Ancak, Çin Hükümeti ve yöneticileri, iki taraf arasında resmen imzalanmış antlaşmaları büyük devlet kibirliliği ile çiğneyerek, Marksizm-Leninizmin ve proleter enternasyonalizminin bütün ilkelerini ihlâl ederek, bu dostluğu bozmak ve yok etmek için bilinçlice hareket etmektedirler. Bütün yardımların kesilmesi ve uzmanların Arnavutluk'tan çekilmesi, Çin yöneticilerinin sosyalist Arnavutluk'a karşı daha önceki tutumlarının ikiyüzlülüğünü açığa vurmaktadır. Aynı zamanda, bu yardımların verilmesinin niteliğini de açığa çıkarmaktadır.

Çin Hükümeti, Arnavutluk-düşmanı bu davranışını haklı çıkarmak ve onu dünya kamuoyunca mutlaka mahkûm edilecek böyle kalleşçe bir eyleme iten gerçek nedenleri gizlemek için, notasında uydurulmuş kanıtlar ileri sürmekte ve Arnavutları nankörlükle suçlamaktadır. **Arnavutluk Haber Ajansı,** Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Hükümeti'nin, Çin notasını zamanında yanıtlayacağını ve halkların, gerçeğin Arnavutluk'un yanında olduğuna karar vermeleri ve ikna olmalarını sağlamak için, dünya kamuoyuna belgelere dayanan kanıtları açıklayacağını öğrenmiştir.

Çin'in Arnavutluk'a ekonomik, sivil ve askeri yardımlarını kesmesinin ve

Çin uzmanlarının Arnavutluk'tan çekilmesinin kaynağı, Çin Halk Cumhuriyeti'nin büyük devlet çizgisini benimsemesi, bilimsel Marksizm-Leninizm teorisinden sapması, dünyadaki emperyalist ve gerici güçlerle yakınlaşması ve onlarla işbirliği ve uluslararası alanda devrim ve kurtuluş güçlerine yardım ve destekten el çekmesidir. Çin yöneticileri, ülkemizle ekonomik işbirliğini, Arnavutluk'un bu anti-Marksist siyaseti kabul etmesi ve ona tabi olması şartına bağlamaktadırlar.

Arnavutluk Emek Partisi ve Arnavutluk Hükümeti, Partilerimiz arasındaki anlaşmazlıkların Marksist-Leninist yolla çözülmesine çaba göstermiş, fakat Çin Komünist Partisi ve onun yöneticileri böyle bir yolu reddetmişlerdir.

Yardımların kesilmesi, uzmanların geri çekilmesi, vb. gibi, Arnavutluk halkının Kruşçevci revizyonistlerle olan tecrübelerinden tanıdığı böyle davranışlar, Arnavutluk'ta hiç bir zaman başarıya ulaşmayacaktır. Hangi türden olursa olsun, Partimizi ve halkımızı dize getirmek için yapılan baskı ve şantajlar, hiç bir zaman başarıya ulaşmamıştır ve asla ulaşamayacaktır. Bu girişimler, onları tezgâhlayanlar için yenilgiye dönüşmüştür. Baskı ve ablukalar sosyalist Arnavutluk'un sesini hiç bir zaman boğamayacak, Arnavutluk halkını doğru Marksist-Leninist tutumundan döndüremeyecek, emperyalizme ve her türden gericiliğe karşı mücadeleden uzaklaştıramayacaktır.

Sayısız düşmanın bize karşı kullandığı emperyalist ve şoven yöntemlere artık alışan Arnavutluk halkı, başında Enver Hoca Yoldaş bulunan Arnavutluk Emek Partisi'nin önderliği altında, bütün engelleri göğüsleyip aşacak, yeni sosyalist toplumu kendi güçleriyle inşa etmede yeni zaferler kazanacaktır. Arnavutluk halkı, Arnavutluk Emek Partisi'nin önderliğinde, bu yolda mücadeleye devam edecektir. Dünyadaki bütün özgürlüğe âşık halkların ve devrimcilerin desteğine her zaman sahip olacağına inancı tamdır.

(Tiran Radyosu, 12 Temmuz 1978 İngilizce yayını)

«Biz Arnavutlar, yiyecek bir lokma ekmeğimiz olmasa bile ilkeleri çiğnemez, Marksizm-Leninizme ihanet etmeyiz. Dost, düşman herkes bunu böyle bilsin.»

(31 Ekim - 1960)

Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'ne ve Arnavutluk Halkına Karşı Eşi Görülmedik Bir Düşmanca Davranış (*)

N. Kruşçev'in girişimiyle Sovyet Hükümeti, Tiran'daki Sovyet elçiliğinin bütün personelini geri çekmeyi kararlaştırmış ve Moskova'daki Arnavutluk elçiliğinin bütün personelinin ayrılmasını talep etmiştir. Sosyalist Arnavutluk'a ve Arnavutluk halkına karşı yapılan bu eşi görülmedik düşmanca davranış, sosyalist ülkeler arasındaki ilişkiler tarihinde duyulmadık bir eylem, sosyalist kampın ve uluslararası komünist ve işçi hareketinin birliğine indirilmiş ağır bir darbedir. Böylesi bir davranış, Sovyet komünistlerinin ve Sovyet halklarının Partimiz ve halkımız için beslediği derin kardeşçe dostluk duygularına bir hakarettir ve her Arnavutta ve dünyadaki bütün dürüst insanlarda haklı olarak başkaldırma isteği doğurmaktadır. N. Kruşçev bu davranışıyla yalnızca düşmanları sevindiriyor ve onlara Komünist Partisi'ni, Sovyet Devleti'ni ve onların geleneksel halklar arası dostluk siyasetini gözden düşürmeleri için silâh vermiş oluyor. Bu, Kruşçev'in, eskiden olduğu gibi şimdi de Sovyetler Birliği'nin sadık dostları olan AEP'ye, AHC'ne ve Arnavutluk halkına beslediği düşmanca duygular içinde ulaştığı nefretin düzeyini gösteriyor.

AEP'nin yirmi yıllık faaliyeti ve AHC'nin on yedi yıllık varlığı, SBKP ve Sovyet halkları için beslenen dostluk duygularının ve sonsuz sevginin en açık kanıtıdır. Halkımızın Sovyetler Birliği'ne karşı beslediği dostluk; özgürlük, milli bağımsızlık, sosyalizmin inşası için verilen savaşın ateşinde AEP tarafından yoğrulup pekiştirilmiş, ortak düşmanlara karşı yürütülen ortak mücadelede şehit düşen Sovyet halklarının yiğit evlâtlarının ve Arnavut partizanların kanlarıyla kutsanmıştır. AEP, üyelerini ve ülkenin tüm emekçi halkını Lenin ve Stalin'in Komünist Partisi'ne ve Sovyet halklarına karşı sonsuz sevgi ve sarsılmaz bağlılık ruhu içinde eğitmiştir. AEP ve Arnavutluk halkı, Sovyetler Birliği ile olan dostluğu, onun enternasyonalist destek ve yardımını, ülkemizin kurtuluşunda, sosyalizmin inşasında ve özgürlük ve milli bağımsızlığımızın savunulmasında önemli bir dış etmen olarak

---

(*) Bu yazı ilk kez 10 Aralık 1961 tarihinde «Zeri i Popullit» gazetesinde, «Sosyalist Ülkeler Arasındaki İlişkilerde Eşi Görülmedik Bir Davranış» adlı bir başyazı olarak yayınlanmış, «Albania Today» dergisinin Temmuz-Ağustos 1976 sayısından dilimize çevrilmiştir.

görmüştür ve görmektedir; bunun için, eskiden olduğu gibi şimdi de müteşekkirdir. AHC ile Sovyetler Birliği arasındaki ilişkiler, daima örnek olabilecek İlişkilerden de ötede olmuş, ülkelerimiz arasına asla kara kedi girmemiştir. Ortak yolumuzun çıkarları doğrultusunda, AHC Hükümeti, Sovyetler Birliği'nin dış siyasetini, önemli uluslararası sorunların, barışın ve halkların güvenliğinin yararına çözümlenmesine ilişkin önerilerini ve adımlarını vargücüyle desteklemiştir. Aravutluk-Sovyet dostluğu, bir diplomatik birliğin sonucu değil, kaynağında ortak sosyalizm ve komünizm yolumuz, ortak çıkar ve amaçlarımız, emperyalizme karşı mücadele, Marksizm-Leninizmin ideolojisi ve proleter enternasyonalizminin yüce ilkeleri yatan, derin bir halk dostluğudur.

N. Kruşçev'in nasıl olup da, kapitalist ve revizyonist kuşatma şartları altında yılmadan savaşan, Adriyatik'in kıyılarında sosyalizmin bayrağını yükseklerde tutan, her zaman ve her şart altında Lenin'in büyük vatanına karşı sonsuz bağlılığını davranışlarıyla kanıtlayan küçük, dost ve kardeş bir ülkeyle devletler arası diplomatik ilişkileri dahi koparacak kadar ileri gidebildiği, her dürüst insan için hayret verici ve akla sığmaz bir iştir. N. Kruşçev'in bütün devletlerle, hatta Sovyetler Birliği'ne ve öteki sosyalist ülkelere karşı tutarlı bir şekilde düşmanca bir siyaset izleyen ve gerici devletlerle bile yakınlaşma ve işbirliği siyasetinin çığırtkanlığını yaptığı bir sırada; N. Kruşçev'in en gerici mülti-milyonerlere, prensler ve krallara bile elini uzatıp onlarla yakın iişkiler kurmaya çabaladığı, Yugoslav revizyonistleriyle yakınlaştığı ve kucaklaştığı, Roma'daki Papa'ya candan tebrik ve kutlama mesajları gönderdiği bir sırada sosyalist Arnavutluk'a karşı alınan bu tavrın hayret uyandırmaması düşünülemez. Bu gerçekleri sadece bütün komünistler değil, aynı zamanda dünyadaki her dürüst insan, N. Kruşçev'in AHC'ne karşı bu davranışının düşmanlığının boyutlarını görecek, bu davranışın gerçekte kime hizmet ettiğini anlayacaklardır.

N. Kruşçev, Tiran'daki Sovyet elçiliğinin tüm personelini geri çekme kararına gerekçe olarak, Arnavutluk Hükümeti'nin Sovyetler Birliği'ne karşı sözümona düşmanca bir kampanya yürüttüğünü ve iki ülke arasındaki ilişkileri gerginleştirdiğini, Tiran'daki Sovyet elçisinin olağan faalyetlerini engellediğini ve Sovyet diplomatları için dayanılmaz bir durum yarattığını, vb. belirtti. N. Kruşçev'i böyle bir eyleme iten bütün bu «ciddi» nedenler, baştan sona kadar temelsizdir, bizzat hayatın kendisi tarafından yalanlanan iftira ve uydurmalardır. Ülkemizin basını ve gerçekleri hakkında biraz olsun bilgi sahibi olan herkes görebilir ki, orada Sovyetler Birliği'ne düşmanlık taşıyan tek bir kelime, tek bir ifade, en ufak bir iz dahi yoktur. Tam tersine, halkımıza karşı düşmanlık ve nefret tohumları ekmek için iftiralar, masallar uyduranlar, N. Kruşçev ve takipçileridir. Tuttukları bu yolda ilerleyerek, birkaç gün önce, 2 Aralık 1961 tarihli «Pravda» gazetesinin J. Andropov imzalı bir makalesi aracılığıyla; «Zeri i Popullit» gazetesinin, SBKP'nin 22. Kongresi'nin arifesinde yayınlanan bir başyazısında, Arnavutluk yöneticilerinin «bun-

dan böyle Sovyetler Birliği ile farklı sosyal sistemlere sahip devletlerle barış içinde bir arada yaşama ilkesi temeline dayanan ilişkiler dışında ilişkiler geliştirmeyecekleri»nin belirtildiğini iddia ettiler. Bu, gerçeğin bir tahrifi ve çarpıtılmasıdır. Böyle bir şey ne «Zeri i Popullit»in, ne de başka herhangi bir Arnavutluk gazetesinin hiç bir sayısında, makalesinde ya da başyazısında söylenmemiştir. N. Kruşçev'in «savlar»ına temel aldığı yalanlar işte bunlardır. Ne ikiyüzlülük! Bir taraftan bizi, sözümona, Sovyetler Birliği ile barış içinde bir arada yaşama temelinde ilişkilerden yana olmakla sahte bir şekilde suçluyor ve buna çok sinirleniyor; öte yandan kendisi, yalanlarından da ileri giderek işi Tiran'daki Sovyet elçiliğini kapatmaya ve Moskova'daki Arnavutluk elçiliği personelini kovmaya kadar vardırıyor. Bu eylemin kardeş sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilere ilişkin enternasyonalist ilkelerle, hatta üzerinde o kadar yaygara kopardığı barış içinde bir arada yaşamanın ilkeleriyle hiç bir ortak yanı yoktur.

Arnavutluk'ta Sovyet diplomatları için ve elçinin olağan faaliyetleri açısından sözümona dayanılmaz bir durum yaratıldığı bahanesine gelince, bu, yalanlamaya bile değmeyecek bir iftiradır. Bizzat Sovyet diplomatları kadar N. Kruşçev ve grubu da çok iyi bilmektedir ki, Arnavutluk'taki faaliyetlerini yürütmeleri için onlara sunulan koşullar, genel olarak kabul edilmiş normların gerektirdiğinden üstündür ve sözümona çalışmalarında önüne, özellikle son zamanlarda, büyük engeller çıkarılmış olan Sovyet Büyükelçisi 19 Ağustos 1961'den beri Arnavutluk'ta değil, Moskova'da bulunmaktadır. Büyükelçi Şikin'in, Arnavutluk'ta son günlerde karşısına çıkarılan engelleri Moskova'dan saptamış olması, gerçekten şaşırtıcıdır!

Tiran'daki Sovyet elçiliğinin personel sayısının düşürülmesini talep ederek AHC Hükümeti'nin güya uluslararası hukuk normlarını çiğnediğini ileri süren N. Kruşçev'in bu bahanesi de geçersizdir. AHC Hükümeti, elçiliklerimizin personel sayısının eşitlik temeline göre ayarlanmasını niçin talep etti? N. Kruşçev'in Haziran 1960 Bükreş Toplantısı'ndan bu yana, AEP'ye ve Arnavutluk halkına diz çöktürmek ve boyun eğdirmek amacıyla sistemli ve bilinçli olarak bir baskı ve şantaj siyaseti uyguladığı bilinmektedir. Kruşçev, önceden imzalanmış antlaşmaları bir yana atarak, Sovyetler Birliği'nin ülkemize vereceği bütün kredileri iptal etti, Arnavutluk'taki Sovyet uzmanlarının hepsini geri çekti, kliring temelindeki ticari ilişkilerimizi hemen hemen bütünüyle durdurdu, Sovyetler Birliği'nde eğitim görmekte olan bütün Arnavut sivil ve askeri öğrencilerin burslarını kesti, ülkelerimiz arasında kültürel ve bilimsel-teknik işbirliğine ilişkin tüm planları iptal etti, AHC ve Arnavutluk halkı çevresinde sıkı bir suskunluk ve siyasi tecrit çemberi yarattı, askeri ilişkiler alanındaki antlaşmaları çiğnedi; yani tek kelimeyle, Arnavutluk Halk Cumhuriyeti etrafında bir «karantina kordonu» kurdu. Bütün bunlardan sonra, AHC Hükümeti'nin, iki elçiliğin personel sayılarının da eşitlik temeline oturtulması talebi tamamiyle haklı ve hakça değil midir? N. Kruşçev'in AHC'ne karşı benimsediği tek-yanlı kısıtlayıcı ekonomik, kül-

türel ve siyasi önlemlerin sonucunda, Sovyet elçiliğinin faaliyet alanının zaten son haddine kadar daraltıldığı göz önüne alınacak olursa, bu elçiliğin Tiran'daki 80 kadar personelinin ne kadar işi olabilir ki?

N. Kruşçev'i bu aşırı davranışa iten gerçek neden, gerekçe olarak gösterdiği asılsız suçlamalar değildir. Gerçek neden N. Kruşçev'in revizyonist görüşlerinde ve bunları başka partilere her ne yoldan olursa olsun dayatmak için başvurduğu anti-Marksist çabalarında aranmalıdır. Bükreş Toplantısı'ndan başlayarak ve özellikle; AEP'nin, düşüncelerini açıkça ifade ettiği ve N. Kruşçev'in oportünist görüşlerini ve anti-Marksist eylemlerini cesaretle ve ilkeli bir şekilde eleştirdiği, 81 Komünist ve İşçi Partisi'nin Moskova Toplantısı'ndan sonra; N. Kruşçev, buna karşılık olarak ve Partimizi susturmak, ona boyun eğdirmek ve kendisine karşı çıkmak cesaretini gösteren herkese bir ders vermek niyetiyle, ideolojik ayrılıkları devletler arası ilişkiler alanına yaydı ve AHC'ne düşman bir ülkeye takınılacak bir tavır takındı. Partimizi dize getirmek için ekonomik ablukayı, suskunluk ve siyasi tecrit çemberini vb. peş peşe ve sistemli olarak uyguladıktan sonra da, 22. Kongre'de Arnavutluk Emek Partisi'ne ve onun önderlerine kamuoyu önünde en bayağı iftira ve suçlamaları yöneltecek ve Arnavutluk Parti ve Devletinin yöneticilerinin devrilmesi için açıktan açığa karşı-devrimci bir çağrı yapacak kadar ileri gitti. Böylece, dostu ve müttefiki olan egemen, sosyalist bir ülkenin iç işlerine zorbaca karıştı. Bütün bu girişimlerinde başarısızlığa uğrayıp amacına ulaşamayınca, Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'ne karşı bu sonuncu düşmanca eyleme girişti. Tiran'daki Sovyet elçiliğinin kapatılması ve Moskova'daki Arnavutluk elçiliğinin tüm personelinin geri çekilmesinin talep edilmesi, N. Kruşçev'in AEP'ye, AHC'ne ve Arnavutluk halkına karşı bir süredir izlemekte olduğu anti-Marksist ve Arnavutluk-düşmanı çizginin kaçınılmaz bir sonucudur. Fakat, bu eşi görülmedik düşmanca davranışıyla, N. Kruşçev kendisini, sadece Arnavutluk halkı ve Sovyet halkı önünde değil, aynı zamanda tüm uluslararası komünist ve işçi hareketi önünde, dünya kamuoyu önünde de daha fazla teşhir etmektedir.

Sosyalist ülkeler arasındaki ilişkilerde bir eşi daha görülmeyen bu davranış, komünist partilerin ve sosyalist devletlerin, ister küçük ister büyük olsun eşitlik ve bağımsızlığı, kendi görüşlerine sahip olma ve bunu özgürce açıklama haklarının tartışılmazlığı konularında N. Kruşçev'in sahip olduğu anti-Marksist kavramları açığa çıkarmaktadır. N. Kruşçev'in dilindeki eşitlik, bağımsızlık ve birbirlerinin iç işlerine karışmama Leninist ilkeleri, aldatmacadan başka bir şey değildir, çünkü gerçekte, AEP, günümüzde dünyadaki gelişmeler ve uluslararası komünist harekete ilişkin bazı meselelerde N. Kruşçev'in revizyonist kavramlarına karşı görüşlerini belirtir belirtmez yoğun saldırıya hedef oldu ve ona karşı her türlü yönteme, hatta emperyalistlerin ve gerici güçlerin geçmişten beri kullanageldikleri yöntemlere bile başvuruldu.

AHC'ne karşı bu yeni düşmanca davranışla N. Kruşçev'in elde etmeyi

hesapladığı şey nedir? Geçmişten beri izlediği çizginin ve güttüğü amaçların bir devamı olan bu eylemle de O, AEP'yi tehdit etmeyi ve ona boyun eğdirmeyi, onu Marksist-Leninist mevzilerinden kaydırmayı, halkımızın AEP'ye ve onun önderliğine duyduğu güveni sarsmayı, Arnavutluk halkının Sovyetler Birliği'ne karşı duyduğu dostluk duygularını zedelemeyi, Sovyet halkının AEP, AHC ve Arnavutluk halkına karşı beslediği dostluk ve sevgiyi zayıflatmayı, Arnavutluk'ta sosyalizmin inşası yolunda yeni güçlükler yaratmayı amaçlıyor. N. Kruşçev hesaplarında şüphesiz daha da ileri gidiyor. Uluslararası planda da onun görüş ve davranışlarına karşı durma cesaretini gösterecek başka parti ve ülkeleri de tehdit etmeyi ve onlara gözdağı vermeyi amaçlıyor; bütün bunlar Marksizm-Leninizme ve sosyalizm davasına büyük zarar veriyor.

Fakat Kruşçev boşuna uğraşıyor? O, bu amaçlarına hiç bir zaman ulaşamayacaktır. Arnavutluk halkı, Partisi'ne etin kemiğe bağlı olduğu gibi bağlıdır, çünkü AEP'nin bilgece önderliğine, doğru çizgisine, halkın ve sosyalizmin davasına sonsuz bağlılığına, Sovyetler Birliği ile içten dostluk siyasetine, hayatın kendisinin öğrettiği tecrübeler sonucunda inanmıştır. AEP önderliğinde Arnavutluk halkı bu yirmi yıl içinde tarihi zaferler kazanmıştır: Ülkeyi faşist istilâcılardan kurtarmış ve halkın devlet iktidarını kurmuş, savaşta harap olan ülkeyi yeniden inşa etmiş, yüzyılların geri kalmışlığını tasfiye etmiş ve sosyalist toplumun inşasında büyük başarılar kazanmış, emperyalistlerin ve halkımızın başka düşmanlarının bütün kışkırtma ve komplolarını yenilgiye uğratmış, ve anayurdumuzun özgürlüğünü ve bağımsızlığını savunmuştur. Halkımızla Partimiz arasındaki, mücadele ve çalışma içinde çelikleşen birlik, her zamankinden daha güçlüdür. Hiç bir entrika ve baskı, komplo ve şantaj, bu çelikten birliğe zarar veremez. Emperyalist düşmanların ve modern revizyonistlerin bütün çabaları, şimdiye dek olduğu gibi bu birliğe çarpıp iflâs edecektir.

N. Kruşçev'in, bu son davranışı da dahil, hiç bir saldırısı, iftirası ve düşmanca davranışı, halkımızın kardeş Sovyet halkları ve gerçek Sovyet komünistlerine karşı beslediği saf dostluk duygularını etkilemeyecektir...

Arnavutluk halkı ve AEP, sosyalizmi inşa etmek ve anayurdu savunmak için doğru yollarında kararlılıkla yürüyecektir. Geçici güçlükler bizi durduramayacaktır. Biz geleceğimizden eminiz. Üçüncü beş yıllık planın hedefleri, N. Kruşçev ve takipçilerinin önümüze çıkarmaya çalıştıkları engellere rağmen gerçekleştirilecek ve aşılacaktır. Sosyalist Arnavutluk boyun bükmeden yaşayacak ve her geçen gün gelişip büyüyecektir. Bunun güvenilir garantisi, halkımızın yurtseverliği ve devrimci ruhudur. AEP'nin doğru önderliği ve dostlarımızın büyük enternasyonalist yardımı, emekçi halkın uluslararası dayanışmasıdır.

Arnavutluk halkı ve AEP korku nedir bilmezler. N. Kruşçev ve ahbaplarının baskı ve şantajlarından korkmamaktadırlar. Şimdiye dek olduğu gibi bundan sonra da, sosyalist bir ülke olarak Arnavutluk Halk Cumhuriyeti, Mark-

sizm-Leninizmin ve proleter enternasyonalizminin ilkeleri temelinde, sosyalist ülkelerle dostluk ve kardeşçe işbirliğinin güçlendirilmesi çabalarını dış siyasetinin temeli olarak muhafaza edecektir. Gelecekte de Partimiz ve Hükümetimiz, başını ABD'nin çektiği emperyalizmin savaş kışkırtıcısı ve saldırgan plan ve eylemlerini teşhir etmek için kararlı, ilkeli mücadelesine hiç bocalamaksızın devam edecek, modern revizyonizme karşı savaşacak ve devrimci uyanıklığı daima yüksek bir düzeyde tutacaktır. Partimiz ve Hükümetimiz, değişik siyasi ve sosyal sistemlere sahip ülkelerle barış içinde bir arada yaşama siyasetlerini tutarlılıkla izleyecek, devletlerarası ilişkilerde gerginliğin azaltılması için mücadele edecek ve barışsever halkların kafasını meşgul eden sorunların barışçı yollardan çözümlenmesine katkıda bulunacaktır. Eskiden olduğu gibi, Partimiz ve halkımız, halkların milli ve sosyal kurtuluşları için kutsal mücadelelerini kayıtsız şartsız destekleyecektir.

Arnavutluk Partisi ve halkı, N. Kruşçev'in Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'ne karşı bu eşi görülmedik bu yeni düşmanca davranışını derin nefret ve öfkeyle protesto ederler. Onlar, doğru yolda olduklarına ve bizim için değil ama Kruşçev grubunun kendisi için öldürücü sonuçları olacak bu davranışa karşı, Sovyet halklarının ve komünistlerinin kendileriyle birlikte olduğuna kesinlikle inanmaktadırlar.

Partimiz büyük bir dava uğruna, Marksizm-Leninizmin gerçeği uğruna, modern revizyonizme karşı, N. Kruşçev'in oportünist, revizyonist çarpıtmalarına ve bozguncu eylemlerine karşı, ortak davamız sosyalizm, barış ve halkların özgürlüğü uğruna, sosyalist kampın ve uluslararası komünist hareketin sağlıklı birliğini korumak ve güçlendirmek için mücadele etmektedir. Partimiz ve halkımız bu yolda kardeş Marksist-Leninist partilerle, sosyalist ülkelerin kardeş halklarıyla ve dünyadaki bütün devrimci güçlerle omuz omuza yürüyecek, emperyalist ve revizyonist düşmanlara karşı tam zafer kazanacaktır. Marksizm-Leninizm yok edilemez. Sosyalizm ve komünizm zafere ulaşacaktır.

Devrimci **HALKIN YOLU** GAZETESİNİN ve Proleter **DEVRİMCİ TEORİ** DERGİSİNİN ARNAVUTLUK SOSYALİST HALK CUMHURİYETİ ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ'NE 2 AĞUSTOS 1978 TARİHİNDE GÖNDERDİĞİ MESAJ:

Sevgili Yoldaşlar,

Devrimci HALKIN YOLU gazetesi ve Proleter DEVRİMCİ TEORİ dergisi olarak; Çin Kominist Partisi ve Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti yöneticilerinin aldığı, Arnavutluk ile Çin arasındaki ekonomik ve askeri yardım ve ödemeler antlaşmasını tek taraflı ve keyfi olarak bozma, çok önemli projeleri tamamlamadan bırakma, Arnavutluk'ta çalışan Çinli uzmanları geri çekme kararını nefretle protesto ederiz. Başında büyük Marksist-Leninst Enver Hoca Yoldaş'ın bulunduğu, Marksizm-Leninizmin tavizsiz savunucusu Arnavutluk Emek Partisi'ni, sosyalizmin yüce kalesi Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'ni, sıcak yoldaşlık duyguları ile desteklediğimizi bildirmek isteriz.

«Üç dünya» teorisi adıyla dünya komünist hareketini parçalamaya ve etkisizleştirmeye çalışan Çinli yöneticilerin anti-Marksist çizgisi derinleşmekte, emperyalist süper devlet olmaya yönelmektedir. Onların, sosyalist Arnavutluk'a karşı takındığı düşmanca tutumun kaynağı, belirtildiği gibi, Çin Halk Cumhuriyeti'nin :

— büyük devlet çizgisini benimsemesi;
— bilimsel Marksizm-Leninizm öğretisinden sapması;
— dünyadaki emperyalist ve gerici güçlere yaklaşması ve onlarla işbirliği yapması; ve
— uluslararası alanda devrim ve kurtuluş güçlerine yardım ve destekten el çekmesidir.

Çin Halk Cumhuriyeti yöneticilerinin sosyalist Arnavutluk'a bu saldırıları aynı zamanda bütün dünya Marksist-Leninistlerine, dünya işçi sınıfına ve ezilen halklara yöneltilmiştir. Onlar iki ülke arasındaki ilişkilere, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nin ekonomisine ve savunma gücüne zarar vermek için, bilinçli olarak kalleşçe bir tutuma girişirken, bütün dünya Marksist-Leninistlerine yol gösteren, ilham ve güç veren, Marksizm-Leninizmin kararlı savunucusu Arnavutluk Emek Partisi'ne boyun eğdirmeyi, onu kararlı ve ilkeli tutumundan vazgeçirmeyi hesaplamaktadırlar.

Çin Halk Cumhuriyeti yöneticileri, «üç dünya» teorisi adıyla Marksizm-Leninizme karşı açtıkları savaşın, Arnavutluk Emek Partisi'nce teşhir ve mahkûm edilmesinden korku ve telâşa kapılmışlardır. Onlar, Arnavutluk Emek Partisi'nin sesini kısmayı, Marksizm-Leninizmden sapmalarını sessiz-

ce gözlerden gizleyebilmeyi umut etmektedirler. Kruşçev'in şantajlarına sarılarak Arnavutluk ile işbirliğini, izledikleri anti-Marksist siyasetin kabul edilmesi ve buna tabi olunması şartına bağlamaktadırlar.

Ancak onların hesapları, şantaj ve tehditleri, devrim ve sosyalizm davasını boğmak isteyenlerin boş hayalleri olmaktan öteye gidemez. Arnavutluk Emek Partisi, böylesi şantaj ve tehditlere cevabını bizzat Enver Hoca Yoldaş'ın ağzından yıllarca önce vermiştir. Emperyalistlerin, gericilerin, revizyonistlerin, devrim döneklerinin hiç bir komplosunun, tehdit ve baskısının, Arnavutluk Emek Partisi'ni Marksizm-Leninizmi savunmaktan vazgeçiremeyeceğine inancımız tamdır.

Arnavutluk Emek Partisi, en zor şartlarda bile Marksizm-Leninizmi bütün kararlılığıyla savunmuş, Marksizm-Leninizmi ve devrim ve sosyalizm davasını her şeyin üstünde tutmuştur. Arnavutluk Emek Partisi'nin tarihi, her türlü anti-Marksist akıma karşı mücadele ve zafer tarihidir. Bütün ülkelerin Marksist-Leninistleri, Arnavutluk Emek Partisi'nden, sosyalist Arnavutluk'tan güç ve ilham almaktadır. Bizler de «üç dünya» revizyonizmini red ve mahkûm ederken, onun savunucularını bir avuç yozlaşmış kişi olarak açığa çıkarıp tecrit ederken, Arnavutluk Emek Partisi'nin yürüttüğü mücadeleden öğrendik, güç aldık.

Çin Halk Cumhuriyeti yöneticilerinin tutumu, hiç bir gerici saldırı ve şantaj, Arnavutluk'ta sosyalist devrim ve sosyalist inşaya zarar veremez. Çünkü Arnavutluk halkına sosyalist devrimde ve sosyalist inşada Arnavutluk Emek Partisi önderlik etmektedir, Arnavutluk halkı, Marksizm-Leninizmin yolundan yürüyerek, kendi gücüne güvenerek sosyalizmi inşa etmektedir. İşte Arnavutluk'ta Sosyalist Halk Cumhuriyeti'ni yıkılmaz kılan ve onu gittikçe büyüyen, parlayan kızıl bir kale haline getiren budur. Emperyalistlerin, gericilerin, devrim düşmanlarının, her türden revizyonistin komplo ve hesaplarını yerle bir eden ve daima edecek olan da budur.

Çin Halk Cumhuriyeti yöneticilerinin emperyalizme ve gericiliğe övgü düzen anti-Marksist çizgisi, sosyalist Arnavutluk'a karşı düşmanca tutumu, kardeş Çin halkı ve bütün dünya halkları tarafından da mahkûm edilmektedir. Çünkü halklar Marksizm-Leninizmin, devrim ve sosyalizm davasının yanındadır. Türkiye Marksist-Leninistleri, işçi sınıfı ve halkı da Marksizm-Leninizmin yanındadır. Arnavutluk Emek Partisi'ni, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'ni bütün kalbiyle desteklemektedir.

Bu mektubumuzu Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi'ne, Arnavutluk komünistlerine ve Arnavutluk halkına iletmenizi rica ederiz.

YAŞASIN ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ!
YAŞASIN MARKSİZM-LENİNİZM!
YAŞASIN PROLETER ENTERNASYONALİZMİ!

Devrimci **HALKIN YOLU** Proleter **DEVRİMCİ TEORİ**

ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ M.K. VE ARNAVUTLUK HÜKÜMETİ'NİN ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ M.K. VE ÇİN HÜKÜMETİ'NE

MEKTUBU

(29 Temmuz 1978)

«8 Nëntori» Yayınevi, Tiran, 1978 basımlı, İngilizce özgün adı «Letter of the CC of the Party of Labor of Albania and the Government of Albania to the CC of the Communist Party of China and the Government of China» olan kitaptan çevrilmiş, Fransızca metinle karşılaştırılmıştır.

«Başında Arnavutluk Emek Partisi bulunan Arnavutluk halkı, ... ABD emperyalizmine, Sovyet sosyal-emperyalizmine, modern revizyonizme ve dünya gericiliğine karşı ödünsüz bir şekilde sonuna kadar savaşacaktır. Arnavutluk ne geçmişte, ne bugün, asla diz çökmemiş, boyun eğmemiştir; gelecekte de hiç bir zaman diz çökmeyecek ve boyun eğmeyecektir.»

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesine, Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyine

7 Temmuz 1978 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı, Pekin'deki Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Büyükelçiliği'ne resmi bir nota vererek, Çin Hükümeti'nin «Arnavutluk'a ekonomik ve askeri yardımını ve yardım ödemelerini durdurma» ve o tarihe kadar Arnavutluk'ta çalışan «ekonomi uzmanlarını ve askeri uzmanları geri çekme» kararını bildirdi.

Sosyalist Arnavutluk'a yönelik bu kalleşçe ve düşmanca davranışınızla siz, iki ülke arasında imzalanmış, resmi antlaşmaları ilkesiz bir şekilde yırttınız, basit uluslararası kuralları ve normları (*) zorbaca ve keyfi olarak çiğnediniz ve ideolojik ayrılıkları Arnavutluk ile devletlerarası ilişkiler alanına yaydınız.

Sosyalist Arnavutluk'a karşı bu düşmanca adımla siz, ülkemizin ekonomisine ve savunma gücüne darbe indirmeyi ve zarar vermeyi, Arnavutluk'ta devrim ve sosyalizm davasını baltalamayı amaçlıyorsunuz. Aynı zamanda, Arnavutluk ve Çin halkları arasındaki kardeşçe dostluğu ciddi bir şekilde zedeliyorsunuz. Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti gibi bir sosyalist ülkenin kötülüğünü isteyerek sosyalizmin ve devrimin düşmanlarını memnun ediyorsunuz. Bu gerici ve Arnavutluk-düşmanı eylemin olduğu kadar, onun sonuçlarının sorumluluğu da, tamamen Çin tarafına aittir.

Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi ve Arnavutluk Hükümeti, Sosyalist Arnavutluk'a yardım ve kredilerin zorbaca kesilmesini, tüm dünya kamuoyu önünde, büyük devlet tutumundan kalkınan gerici bir davranış, özde ve biçimde Tito, Kruşçev ve Brejnev'in, bir zamanlar Çin tarafından da mahkûm edilen azgın ve şoven yöntemlerinin tekrarı bir eylem olarak mah-

---

(*) Norm : Yasal bağlayıcılığı olmamasına rağmen yol gösterici bir kural, kural olabilecek nitelikte bir önerme ya da uygulama gibi anlamlara gelen, dilimizde karşılıkları düstur (eski Türkçe) ve düzgü (öz Türkçe) olan yabancı kaynaklı bir sözcüktür. Türkçe'ye yapılan çevirilerde bu iki karşılık, birisi çok eski, öteki ise pek yerleşmemiş olduğundan, hemen hiç kullanılmamakta, yerine kural, uygulama, ölçü ve hatta ilke gibi sözcükler kullanılmaktadır. Bu sözcükler, yerine göre, kısmen ihtiyacı karşılamalarına ve dile belli bir işleklik kazandırmalarına rağmen, «norm» sözcüğünün tam anlamını karşılamamaktadır. Bu nedenle, bu yazıda her yerde «norm» sözcüğü yeğlenmiştir — ÇN.

kûm eder.

Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi ve Arnavutluk Hükümeti, Çin notasındaki, Arnavutluk'u sorumlu tutma, Arnavutluk yönetimini Çin' in yardımına karşı sözümona nankörce davranmak ve iki ülke arasındaki ekonomik ve askeri işbirliğini güya baltalamaya çalışmış olmakla temelsiz bir şekilde suçlama girişimlerini reddeder. Arnavutluk gibi, emperyalist-revizyonist kuşatma ve ablukaya karşı savaşan ve ülkesinin hızlı ekonomik ve kültürel gelişmesi için geniş ölçekli ve çok-yönlü çalışmaya atılmış olan sosyalist Anayurdunun savunma yeteneğini güçlendirmek için yorulmaksızın çalışan bir küçük ülkenin, Çin'le ekonomik işbirliğinin son bulmasına neden olacağı ve bunu isteyeceği, onun sivil ve askeri kredi yardımlarını reddedeceği, her aklı başında insan için inanılmaz ve büsbütün mantıksız bir şeydir.

Marksizm-Leninizmin öğretilerinden ve proleter enternasyonalizminin ilkelerinden esinlenen Arnavutluk halkı, onun Partisi ve Hükümeti, Arnavutluk ile Çin arasındaki dostluğun, kardeşçe işbirliğinin ve karşılıklı yardımın güçlenmesi için içtenlikle ve tutarlılıkla mücadele etmiştir. Çin'in Arnavutluk'a yardımını daima çok değerli saymış, onu Çin halkının enternasyonalist bir yardımı, dünyada devrim ve sosyalizm genel davasına hizmet eden bir yardım, sosyalist diye anılan bir ülkeden gelen bir yardım olarak değerlendirmiştir. Geçmişte olduğu gibi şimdi de, Arnavutluk halkı, Partisi ve Hükümeti, başka dış etmenlerin arasında, bu yardımın ve onun ülkemizin gelişmesindeki rolünün değerlendirmesine bağlı kalmaktadır.

Sosyalist Arnavutluk, başka ülkelerin halklarıyla olan dostluğunu hiç bir zaman bir ekonomik çıkar aracı olarak düşünmemiştir. Öte yandan, hiç kimsenin ekonomik yardım ve işbirliğini, Marksizm-Leninizme ve sosyalizme ters düşen siyasi ve ideolojik görüşlerin ülkemize dikte ettirilmesi ve dayatılması için bir yatırım olarak ele almasına da izin vermemiştir. Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti ilkelerine hiç bir zaman ihanet etmemiş, onları asla pazarlık konusu yapmamıştır.

Arnavutluk Emek Partisi, Komünist ve İşçi Partilerinin 1960'taki Bükreş ve Moskova Toplantılarında Kruşçevci revizyonistlerin saldırılarına karşı Çin Komünist Partisi'ni savunurken, bunu, karşılığında Çin'den birtakım fabrikalar ve traktörler almak için değil, Marksizm-Leninizm ilkelerini savunmak için tam bir bilinçle yapıyordu. Sosyalist Arnavutluk Birleşmiş Mlletler'de ABD'nin komplolarına karşı Halk Çin'inin haklarını yıllar yılı savunurken, bunu maddi çıkarlar için değil, haklı ve ilkeli bir davayı savunmak için yapıyordu. Arnavutluk Emek Partisi ve işçi sınıfımız Çin'deki Kültür Devrimi'nin stratejik amaçlarını desteklerken, bunu karşılığında bir şey bekledikleri için değil, Çin işçi sınıfına, komünistlerine ve halkına, Çin'de iktidarı gaspetmiş bulunan kapitalist unsurlardan ülkelerini kurtarmalarında yardımcı olmak istedikleri için yapıyorlardı.

Arnavutluk'a yardımın kesilmesini haklı gösterebilmek için Çin Hükü-

meti kendisini, devletlerarası ilişkilerde alışılagelmiş uygulamaların ekonomik ve teknik «tartışmalar»ıyla sınırlamak zorunda kalmıştır. Bunu, sizi Sosyalist Arnavutluk'a karşı bu düşmanca eyleme iten gerçek nedenleri örtbas etmek için yapıyorsunuz.

Arnavutluk'a yardım ve kredilerin kesilmesi, Çin notasında belirtilen 8 «husus»la, yani, gûya «Arnavutluk Sanayi ve Madencilik Bakan Yardımcısı'nın ... İstişarelere daha fazla devam etmeyi reddetmesi ... ve görüşmelere kütahça son vermesi» ile; Arnavut uzmanların petrol rafinerisinde «Çinli uzmanların teknik talimatlarına aldırış etmemeleri» ile; askeri bir tesis için Çin projesinin, «Arnavut tarafının kötü jeolojik etüdü sonucunda gözden kaçmış olan sızıntılı karst (*) mağaralarının geç farkedilmesi» nedeniyle başarısızlıkla sonuçlanması ve Arnavutluk tarafının «fikrini değiştirerek işi kendisinin yüklenmesi ve bu proje için Çin yardımına son vermesi» ile; Arnavutluk tarafının «çeşitli bahaneler ileri sürerek ve antlaşmaları çiğneyerek yapımı biten projelerin işletmeye açılmasında protokol imzalamayı reddetmesi» ile; Arnavutluk tarafının «yaklaşık 100 milyon Renminbi yuanı tutan 25 faturayı kabûllenmeyi durup dururken reddetmesi» ile; «Arnavutluk tarafının Çinli uzmanların teknik öğütlerini dinlememeleri yüzünden Metalurji Kombinasındaki yüksek fırında bir kabuklanma meydana gelmesi» ve Arnavut uzmanların bu hatayı Çin'den özel uzmanların gelmesini beklemeden tamir etmeleri ile «Arnavutluk'un Çin elçisinin, 7 Haziran 1978 tarihli Çin notasını kabul etmeyi reddetmesi» ile haklı gösterilemez.

Çin Hükümeti tarafından öne sürülen bu «kanıtlar» ve «hususlar» sadece birer iftira ve çarpıtmadır; kaldı ki, öyle olmasaydılar dahi, hiç bir zaman bir devletin, uzun bir zamandır yakın ittifak içinde bulunduğu bir başka devlete ekonomik ve askeri yardımını tek taraflı ve zorbaca kesmesini haklı çıkarmak için dayanacağı ahlâki ve hukuki temeli oluşturamazlar.

Arnavutluk'a yardım ve kredilerin kesilmesinin gerçek nedenleri, Çin Hükümeti notasının ileri sürdüğü gibi yalnızca teknik nitelikte değildir; aksine, derin bir siyasi ve ideolojik niteliğe sahiptir. Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi ve Arnavutluk Hükümeti mektuplarında bu siyasi ve ideolojik nedenlere ışık tutacaklardır. Fakat önce, Çin tarafının başvurduğu «kanıtlar»ın hiç bir şekilde gerçeği yansıtmadığını ispatlıyacağız.

I

Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti hükümeti, iki ülkenin hükümetleri arasında teati edilen notaların tam metnini yayınlayarak, dünya kamuoyuna Çin ile Arnavutluk arasındaki ekonomik ilişkiler, ve özellikle Çin notasında ele alınan meseleler konusundaki gerçekleri tanıtacaktır. Burada Çin notasında sözü geçen bazı «hususlar»ı aydınlatacağız.

(*) Karst : Çukurlar, yeraltı mağaraları ve akıntılarından meydana gelmiş kireçtaşı arazi — ÇN.

Çin'in Arnavutluk'a yardımlarına ilişkin bir dizi rakamı art niyetle sıralayan 7 Temmuz tarihli Çin notası, Çin yöneticilerinin dünya önünde böbürlenme arzusunu yansıtıyor. Bir zamanlar Arnavutluk'a vermiş oldukları «yardım»ı, büyük devlet böbürlenmesiyle, durmaksızın reklam eden Sovyet revizyonist yöneticileri gibi davranıyor.

Çin yöneticilerine böbürlenmelerinin, geçmişte Çin Hükümeti'nin kendisi tarafından yapılmış resmi açıklamalara tamamen aykırı düştüğünü hatırlatmak zorundayız.

Çin Hükümetinin başka devletlere yapacağı yardımın 8 ilkesine ilişkin resmi Bildirge şöyle diyor : «Çin Hükümeti başka ülkelere yardım verirken daima eşitlik ve karşılıklı yarar ilkelerinden hareket eder. Böyle bir yardımı hiçbir zaman tek taraflı bir sadaka olarak değil, karşılıklı bir şey olarak ele alır.» 1964'te 14 ülkeye yaptığı ziyaret sırasında Çu En-lay bunu «... başkalarına verdiğimiz yardımlarla övünecek olursak, bu büyük devlet şovenizmi olur» diyerek vurgulamıştı.

Arnavutluk halkı, Partisi ve Hükümeti, Çin Halk Cumhuriyeti'nin yardımını ve bunun ülkemizin ekonomik kalkınmasındaki rolünü asla inkâr etmemiştir. Bu yardımın dost bir devletten geldiğini ve sosyalizmin ilkeleri ruhu içinde verildiğini düşünerek, içten duygularla kabûl etmiş ve değerlendirmiştir.

Ne var ki, Çin notasında Çin'in Arnavutluk'a ekonomik ve askeri yardımının abartılmış ve şişirilmiş bir tanımlaması yapılırken, geçmişte Çin yöneticilerinin kendilerinin defalarca belirtmiş oldukları gibi, Arnavutluk'un da Çin'e yardım ettiği gerçeğinden hiç söz edilmiyor.

Arnavutluk'un Çin'e yaptığı yardımı değerlendiren Mao Zedung şöyle demişti :

> **«İlk önce, sizlere teşekkür etmeliyiz, çünkü sizler en ön saflarda bulunuyorsunuz, çünkü çok zor koşullardasınız ve Marksizm-Leninizmi savunmak için sebatla savaşıyorsunuz. Bu çok değerli bir şeydir; bu başka herşeyden daha değerlidir.» (Bir Arnavutluk Heyetiyle görüşme tutanağından, 29 Haziran 1962).**

Çu En-lay da şöyle demişti :

> **«Arnavut yoldaşlar sık sık Çin'in Arnavutluk'a verdiği destek ve yardımdan söz ederler. Ben burada öncelikle Arnavutluk'un bize büyük yardım ve destek verdiğini vurgulamak isterim. Çin halkı, modern revizyonistlerin Çin Komünist Partisi'ne iftira ettiği ve çılgınca saldırdığı bir zamanda, Arnavutluk Emek Partisi'nin doğru tutumuna sadık kalarak, her türlü baskı, zorluk ve tehlikeye göğüs gererek, bu cereyana cesaretle karşı durmasını, modern revizyonizmin Çin-düşmanı kamplarını teşhir edip onlara amansız darbeler indirmesini hiç bir zaman unutmayacaktır.» (Zeri i Popullit, 9 Ocak 1964, Çu En-Lay'ın Tiran'daki mitingde yaptığı konuşma).**

Bir başka vesileyle Çu En-lay şunları söylüyordu :

«Bizler enternasyonalist görevimizi yapıyoruz ve eğer size yardım etmeseydik bu ihanet olurdu... Sosyalizmin Avrupa'daki kalesi olarak siz emperyalizme, revizyonizme ve tüm gericiliğe karşı savaşıyorsunuz. Eğer size yardım etmeseydik, enternasyonalist komünistler değil, hainler olurduk. İkimiz arasında, Çin ile Arnavutluk arasında, destek ve yardım karşılıklıdır. Siz Avrupa'da ışık saçan bir fenersiniz, ve boyun eğmeden ve yiğitçe savaşıyorsunuz. Bu bize ve tüm dünya halklarına büyük bir yardım ve destektir.» (Bir Arnavutluk Heyetiyle görüşme tutanağından, 29 Ağustos 1971).

Buna benzer bir açıklama Kang Şeng tarafından da yapılmıştı :

«Yoldaşlara sık sık söylemişimdir ve tekrar vurguluyorum ki, Arnavut yoldaşlar bize büyük, muazzam bir yardımda bulunuyorlar. Sadece size verdiğimiz kimyasal gübre fabrikasını, termik enerji santralini, çeşitli tesis ve fabrikaları düşünmemeliyiz; onlar, Arnavut yoldaşların bize ve dünya komünist hareketine verdikleri büyük destekle kıyaslandığında hiçbir şeydir.» (Çin Heyeti onuruna 13 Kasım 1966'da Tiran'da verilen akşam yemeğindeki konuşmadan).

Arnavutluk'un Çin'e verdiği yardımdan söz açmamız gerektiği için utanç duyuyoruz, çünkü Arnavutluk Partisi ve halkının Çin ve Çin halkı için yaptığı herşey komünist görev bilinciyle yapılmış ve kardeşçe ve enternasyonalist duygulardan ilham almıştır. Fakat bundan söz açmaya bizi siz zorladınız, çünkü Kruşçev ve Brejnev'in izinden giderek, Arnavutluk'a vermiş olduğunuz yuanlar ve fenleri saymaya başladınız!

Vermiş olduğu notada Çin Hükümeti, kamuoyunda, eğer Arnavutluk ekonomik kalkınmasında herhangi bir başarı sağlamışsa, bunun da sözümona, Çin yardımı sayesinde olduğu izlenimini yaratmak istiyor. Çin notasında belirtilen rakamlar bu amaçla ve iç ve dış kamuoyunu etkilemek için, özenle şişirilmiş ve uydurulmuştur. Orada «Çin ile Arnavutluk arasında imzalanan antlaşmaların yürürlüğe konulması, Çin Hükümeti tarafından 10 milyar Renminbi yuanından fazla harcamayı gerektiriyordu» deniliyor. Bu, gerçeklere uymayan keyfi bir rakamdır.

İlk önce şu belirtilmelidir ki, Çin hükümetinin yardım diye ele aldığı şeyler gerçekte kredilerdir, iki hükümet arasında her iki yanın da arzu ve çıkarlarına, egemen devletler arasında alışılagelmiş uluslararası uygulamalara uygun olarak yapılan, karşılıklı taahhütleri içeren antlaşmaların getirdiği yükümlülüklerdir. Yani bunun sadakayla yahut Hıristiyan hayırseverliğiyle hiçbir ilgisi yoktur.

Öte yandan, Arnavutluk tarafının elinde bulunan belgelerden, Aralık 1954'ten Temmuz 1975'e kadar, Halk Çin'i ile Arnavutluk arasında, askeri yardım antlaşmalarının yanı sıra, Halk Çin'inin Arnavutluk'a sağlayacağı kre-

dilere ilişkin 17 hükümetlerarası antlaşma imzalandığı görülüyor. Bu 17 antlaşma arasında kimilerinde kredi şeklindeki yardım önce eski ruble ile, sonra yeni ruble, daha sonra İngiliz sterlini ile, nihayet iç yuan veya ticari yuan yahut Amerikan doları ile hesaplanmıştır. Bu antlaşmalarda adı geçen çeşitli paralar, bahsi geçen dönemlerde Çin Bankası tarafından tespit edilen resmi kura göre hesaplanıp «ticari» yuana çevrilecek olursa, 1954'ten, son antlaşmanın imzalandığı 1975'e kadarki dönem içinde Arnavutluk'a verilen kredi şeklindeki Çin ekonomik yardımının toplam değerinin, Çin notasında iddia edildiği gibi «10 milyar yuanın üstünde» değil, sadece 3 milyar 53 milyon ticari yuan olduğu görülür. Temmuz 1978'e kadar Arnavutluk, komple projelerin ve genel malzemelerin Çin tarafınca tek taraflı olarak saptanan değeri üzerinden hesaplanan bu miktarın yaklaşık yüzde 75'ini kullanmıştır. Fakat burada şu vurgulanmalıdır ki, Çin Bankası'nın komple projeler ve genel malzemeler için çıkardığı faturalardaki değerler, «ortak danışma» yolu ile saptanan fiyatlar üzerinden hesaplanmış olmayıp, antlaşmada belirtilenin aksine Arnavutluk tarafına hiç danışılmadan Çin tarafınca saptanan keyfi fiyatlar üzerinden hesaplanmıştır. Bu nedenle, Arnavutluk'ta inşa edilen projelere ait faturaların Arnavtuluk Devlet Bankası tarafından Çin Bankasına iade edilmesi, Çin notasında iddia edildiği gibi, «antlaşmaların çiğnenmesi» değildir.

Çin tarafından gönderilen faturaları hesaplamak için kullanılan komple proje ve ve genel malzeme masrafları, Arnavutluk Halk Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti arasında 8 Haziran 1965 tarihli resmi antlaşmalardaki hükümler, ve «Komple projeler ile genel malzemelerin masrafları, Çin ile Arnavutluk arasında ticari fiyatların saptanması ilkelerine uygun olarak, ortak görüşmelerden sonra belirlenecektir» diye açıkça belirtilen 22 Aralık 1971 tarihli yazışmanın taahhütüne uygun olarak saptanmamıştır.

Askeri yardımlara gelince, Çin tarafının değerlendirmeleri tamamen keyfidir, çünkü 1967'den önce bu kategorideki antlaşmalarda bütün değerlendirmeler, Arnavutluk tarafına danışılmadan Çin parası üzerinden yapılırken, Çin'in Arnavutluk'a yaptığı askeri yardımların çoğunu kapsayan daha sonraki antlaşmalarda, ne Çin ne de başka bir para birimi üzerinden somut değer saptanması yapılmamıştır.

Bu nedenle, Çin notasında bahsedilen o milyarlarca yuan, Çin'in Arnavutluk'a ekonomik ve askeri yardımının gerçek tutarını temsil etmemekte, Çin tarafının keyfi, tek taraflı ve kasıtlı hesapları temelinde yapılan bir iddiayı temsil etmektedir. Biz, Çin tarafının, kötü niyetli amaçlarına varmak için böyle rakamların saptanmasında işi aceleye getirdiğini iddia ediyoruz. Tam hesaplar antlaşmalara, protokollere ve iki tarafça belirlenmiş kıstaslara göre yapılacaktır. Bu hesaplar yapılırken Çin tarafının, kontrata bağlanmış yükümlülükleri zamanında yerine getirmemek, projelerin önemli bir kısmını tamamlamadan bırakmak, vs. suretiyle ekonomimize verdiği kayıp ve zararlar da göz önünde tutulacaktır.

Çin tarafı, resmi antlaşma ve protokollerin ve ortaklaşa belirlenmiş kıstasların uygulanmasında da dürüst davranmamıştır. Çin kredileriyle Arnavutluk'ta inşa edilen projelerin büyük bir çoğunluğu daima 1 ilâ 6 yıl arasında değişen gecikmelerle gerçekleştirilmiştir. 1965'te imzalanmış bir antlaşma uyarınca Çin kredileriyle Arnavutluk'ta kurulması gereken, fakat Çin tarafının ihmali yüzünden bugüne dek tamamlanamayan, Ferro-krom Fabrikası gibi projeler de vardır. Aynı şekilde, Metalurji Kombinası'nın inşaatı da gecikmeyle başlamış ve bugüne dek, yine Çin tarafının ihmali sonucu, Kombina'nın inşasındaki yatırım, toplam değerinin ancak yüzde 67'si oranında gerçekleştirilmiştir, ve Çin donatımın ancak yüzde 74'ünü teslim etmiştir.

Resmi antlaşmaların Çin tarafından apaçık çiğnenmesi, Arnavutluk ekonomisine ciddî zararlar vermiştir, ve bunun tüm maddi ve manevi sorumluluğu Çin Hükümetine aittir. Bütün bunlar resmi belgelere ve somut gerçeklere dayanılarak hesaplandığında, kimin kime ve ne kadar borçlu olduğu görülecektir.

Çin notasında, Çin'in Arnavutluk'a yardımı ülkemizin kalkınmasında belirleyici etmen olarak gösteriliyor. Fakat bu yardım hiçbir zaman böyle bir etmen olmamıştır ve olamaz da. Belirleyici etmen, kimsenin inkâr edemeyeceği gibi, Arnavutluk Emek Partisi'nin önderliği altındaki Arnavutluk halkının, Leninist kendi gücüne güven ilkesine uygun olarak sosyalizmin inşasındaki kararlı mücadelesi ve çalışmasıdır. Sosyalizmin inşası ve ülkenin savunulmasında Arnavutluk'un elde ettiği parlak başarılar, Arnavutluk Emek Partisi'nin, Arnavutluk proletarya diktatörlüğü devletinin, Arnavutluk halkının eseridir, ve dış yardımların meyvası değildir.

Çin'den alınan yardım sadece yardımcı bir etmen olmuştur. Arnavutluk tarafından 1977'nin sonuna kadar kullanılan Çin kredilerinin toplam değeri, bizim milli gelirimizin çok küçük bir yüzdesini oluşturmaktadır. Gerçek budur; yoksa, Arnavutluk halkını sanki Çin ayakta tutuyormuş gibi bir izlenim yaratmağa çalışan Çin tarafının çizdiği sahte manzara değildir.

Şovenist büyük devlet anlayışı Çin yöneticilerinin kafasını bulandırmış ve onları feodal toprak ağalarının diliyle konuşturmuştur. Çin notası, Çin'in Arnavutluk'a 1.8 milyon ton buğday, vb. sağlamış olmasıyla övünüyor. Neredeyse Arnavutluk'un «ekmeğini Çin vermese aç kalacağı»nı söyleyecek! Bu Arnavutluk halkına karşı çirkin bir tutumdur. Gerçekten Arnavutluk 1956 - 1975 döneminde Çin'den tahıl ithal etmiştir. Ne var ki, bu rakamın gerçeğe uygun olmaması bir yana, Arnavutluk'un sözkonusu dönemde Çin'den krediyle aldığı ekmeklik tahılın yalnızca 436.000 ton olduğunu belirtmek gerekir. Geri kalanı ise ticari yollardan satın alınmış ve bedeli de kliring (*) esasına göre ödenmiştir. Çin notası Arnavutluk'un krediyle ithal ettiği ekmeklik tahıl ile kliring esasıyla ithal ettiği ekmeklik tahılı tek bir rakamda birleştirdiğine göre, acaba Çin tarafı neden Arnavutluk'tan aldıklarından, Arnavut-

(*) Kliring : Mal karşılığı takas — ÇN.

luk'un 1954-1977 döneminde Çin'e kliring esasıyla neler ihraç ettiğinden bahsetmiyor? Arnavutluk Çin'e 1.7 milyon ton petrol, 1.3 milyon tondan fazla zift, 2,7 milyon ton kadar krom cevheri ve krom konsantresi, vb. sağlamıştır.

Notasında askeri yardımını belirtmek ve bu notayı açıktan yayınlamak suretiyle, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nin askeri sırlarını ifşa etmiştir. Çin Hükümeti böyle yapmakla Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'nin savunmasını ciddi bir şekilde zedelemiş ve onun dış düşmanlarına, özeliikle NATO güçleri ile ABD emperyalizmine ve Varşova Paktı güçleri ile Sovyet sosyal-emperyalizmine yardım etmiştir. Bu kalleşçe bir eylemdir ve Çin Hükümeti bundan sorumludur.

Çin Hükümeti'nin notasında, Arnavutluk emekçi halkını, Arnavutluk'a gelen Çin uzmanlarına sözümona saygı göstermemek ve onlarla işbirliği yapmayı istememekle suçlama girişimleri özel bir yer kaplıyor. Bunlar baştan başa uydurmadır, ve bizce yalanlamaya değmez. Biz, halkımız arasında yaşamış ve çalışmış olan hiçbir Çinli uzmanın kendi vicdanında bu suçlamaları doğru bulmayacağına eminiz. Bütün bu süre içinde Arnavutluk işçileri, uzmanları ve idarecileri Çinli uzmanlarla kardeşlik ve dostluk ruhu içinde işbirliği yapmış, onların çalışmalarını doğru değerlendirmiş, bilgi ve tecrübelerine saygı duymuşlardır.

Belli amaçlarla Çin notası, 24 yıl içinde Arnavutluk'a 6.000 Çinli uzmanın gönderildiğini söylüyor. Bu toplu rakam, Arnavutlukta gerçekleştirilen inşaatların, sanayinin, tarımın, ve başka herşeyin sözde bu 6.000 uzman sayesinde olduğu iddiasını desteklemek için öne sürülüyor. Halbuki yeni Arnavutluk'un inşası Arnavutluk halkının kendisinin eseridir. Çeşitli projelerin inşasında görev alan yüzbinlerce orta derecede eğitilmiş teknisyenin ve kalifiye işçinin yanı sıra, onbinlerce Arnavut uzman, mühendis ve teknisyen gece gündüz, durmaksızın çalışmıştır. Onların emeği ve bilgisi olmaksızın hiçbir proje gerçekleştirilemezdi.

Üstelik Çin notası, Çin tarafından gönderilen uzmanlara Arnavutluk halkının cömertçe ücret ödediğinden bahsetmiyor. Nota bunun sözünü etmiyor, ama bize Çin'in Arnavutluk demir madenleriyle deneyler için sözde 100 milyon yuan harcadığını hatırlatmaktan geri kalmıyor! Hem de bunu, Çinli uzmanların Arnavutluk'u terkederken, yukarıdan gelen emirlere uyarak, Arnavut uzmanlara hiçbir teknik belge bırakmadığı bir zamanda söylüyor; onlar, Çin yardımlarıyla Arnavutluk'ta kurulmakta olan projelere ait ellerindeki bütün teknik belgeleri ya yaktılar, ya da beraberlerinde götürdüler.

İki ortak, iki devlet arasında somut ekonomik meselelerde, çözümü için tartışmaların gerekli, hatta vazgeçilmez olduğu sorunların ortaya çıkması doğaldır. Fakat Çin yöneticileri olağan görüşmeler yapma ihtiyacı duymadılar, çünkü kendi görüşlerini Arnavutluk'a dayatmak istiyorlardı. Yalnız bugün değil, daha uzun zaman öncelerinden beri, Çin tarafı ekonomik meselelerde Arnavutluk'a çeşitli biçim ve çeşitli tarzda baskı yapmıştır. Çin'in Ar-

navutluk'a kredi şeklinde vereceği ekonomik yardımlara ilişkin antlaşmaların imzalanması sırasındaki görüşmelerde, ve daha sonra bu antlaşmaların uygulanmaya konuluşu sırasında; Arnavutluk'a tek yönlü bir ekonomik kalkınma dayatmak, onun hızlı ve istikrarlı gelişmesini frenlemek isteyen Çin yöneticilerinin görüşlerine Arnavutluk tarafının başarıyla karşı durduğu pek çok tartışma olmuştur.

Uzun tartışmalar sırasında, Çin yöneticilerinin baskısı o dereceye vardı ki, Vau i Dejes ve Fierza hidro-elektrik santrallerini hiç inşa etmememiz için, bu çok önemli sanayi tesislerinin proje çalışmalarını durdurmakla tehdit ettiler. Çin yöneticileri, Arnavutluk'un böyle büyük ve karmaşık hidro-elektrik santrallerini kendi güçleriyle kuracak teknik kadrolara sahip olmadığını düşündüklerinden, bu tesislerin inşasından vazgeçeceğine inanıyorlardı. Fakat sonunda, Arnavutluk tarafının bu iki hidro-elektrik santralini kurma işini üstlendiğini görünce, krediyi vermek zorunda kaldılar. Ve gerçekten de bu hidro-elektrik santralleri Arnavut uzmanlarca tasarlanıp inşa edildi. Çinli uzmanlar ise projelerin tasarıcıları olarak değil, danışmanlar olarak rol aldılar.

Birçok olay ve belge göstermektedir ki, Çin'in siyasetinde Arnavutluk Partisi'nin ve Hükümeti'nin katılmadığı büyük dönüşler olduğu belirli anlarda, Çin hükümeti baskıya ve çeşitli zorlayıcı ekonomik önlemlere başvurmuştur. Bu davranışlar, «başka ülkelere yardım verirken Çin Hükümeti alıcı ülkenin egemenliğine titizlikle saygı gösterir ve bu yardımı hiç bir zaman karşılığında imtiyazlar verilmesi koşuluna bağlamaz ve böyle bir şey talep etmez» şeklinde Çin Hükümeti'nin tekrar tekrar yaptığı şatafatlı açıklamaların kesin bir inkârıdır.

Çin notasında şöyle deniliyor : «... iç ve dış siyasetinin gereksinmelerinin sonucu olarak Arnavutluk tarafı ... Çin'in Arnavutluk'a verdiği yardımı kasten kötülemiştir...». Bu ifade, Çin yöneticilerinin entrikacı ruhunu ve Arnavutluk'u siyasi, ideolojik ve ekonomik olarak Sovyet sosyal-emperyalizminin veya Amerikan emperyalizminin ve gerici burjuvazinin boyunduruğunda görme arzusunu açığa çıkarıyor. Çin yöneticileri, Arnavutluk'un yalnız olduğunu, sadece Çin sayesinde nefes alıp ayakta durabildiğini, ve şimdi sokakta kaldığını ve emperyalistlerin ya da sosyal-emperyalistlerin tuzağına düşeceğini düşündükleri için böyle konuşuyorlar. Bir zamanlar, Arnavutluk'un kendisini «otuz paraya» satacağını, «Sovyet yardımı olmaksızın onbeş gün içinde açlıktan öleceğini» söylerken Kruşçev ve Mikoyan da böyle düşünüyorlardı!

Fakat hayat Arnavutluk'un kendisini satmadığını, açlıktan da ölmediğini gösterdi. Arnavutluk sosyalizmin inşasında büyük bir başarıyla ilerledi. Ve bunlar Çin yardımıyla değil, Arnavutluk halkının yiğitçe çalışması ve şanlı mücadelesi ile gerçekleştirildi.

Gelecekte de Arnavutluk halkı, Arnavutluk Emek Partisi'nin önderliğinde, kendi gücüne güvenerek sosyalizm yolunda daima zaferle ilerleye-

cek, ve kendi örneğiyle dostlarına ve halklara Marksizm-Leninizmin zaptedilmez gücünü ve canlılığını, sosyalizmin kuvvetini, halkın gücünü kanıtlayacaktır.

Sosyalizmin inşası ve Anayurdun savunulması mücadelemizde, Çin Hükümeti'nin düşmanca davranışının ülkemize çıkardığı güçlüklere karşı durma ve başarıyla üstesinden gelme çabalarımızda, tüm dünyadaki gerçek devrimcilerden, özgürlük-aşığı ve ilerici halklardan enternasyonalist yardım görmekteyiz ve daha da fazla göreceğiz. Arnavutluk hiç bir zaman yalnız kalmamıştır ve hiçbir zaman da yalnız bırakılamayacaktır.

Arnvutluk'un kalkınması için Parti tarafından hazırlanan planlar, kendi gücüne güvenen halkımızın fedakâr çalışması ve kararlılığı sayesinde her yönde —ve bu arada Çin'in yarım bıraktığı projelerde ve bunlara eklenecek yenilerinde de —başarıyla gerçekleştirilecektir.

II

Çin Hükümeti tarafından Arnavutluk ile ekonomik ve askeri işbirliği antlaşmalarının tek taraflı olarak bozulması, iki ülke arasında yapılmış resmi mukavelelerin keyfi olarak çiğnenmesi, sosyalist ekonomimiz için önemli olan pek çok projede çalışmaların durdurulması, uzmanların geri çağrılması, vb., Çin yöneticilerinin iyice belirgin bir siyasi ve ideolojik çizgisini yansıtıyor. Bunlar, Çin yöneticilerinin Marksizm-Leninizmden ve proleter enternasyonalizminin ilkelerinden sapmasının, Amerikan emperyalizmine, uluslararası burjuvazi ve gericiliğe yaklaşmasının ve onlarla işbirliğinin, uluslararası alanda devrim ve kurtuluş güçlerine yardım ve destekten el çekmesinin, Çin'in bir emperyalist süper devlet haline gelme emellerinin sonucudur.

Çin yöneticilerinin zikzaklı bir süreç izleyen bu çizgisi, sosyalizm, devrim ve halkların kurtuluşu davasını her şeyin üstünde tutan Arnavutluk Emek Partisi'nin sürekli muhalefeti ile karşılaşmıştır. Arnavutluk Emek Partisi ile Çin Komünist Partisi arasında adım adım büyümekte olan ciddi ideolojik ve siyasi çelişmelerin ortaya çıkmasının nedeni budur. Çin Komünist Partisi ve Çin Hükümeti yöneticilerinin, işi Sosyalist Arnavutluk'a tüm yardımları kesmeye ve ideolojik ayrılıkları devletlerarası ilişkiler alanına genişletmeye kadar vardırmalarının nedeni, tamamen Partimizin ve Arnavutluk halkının Çin'in çizgisini ve büyük devlet görüşlerini benimsememesi ve onlara boyun eğmemesidir.

Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi bu ayrılıkları her zaman Marksist-Leninist bir yolla, karşılıklı görüşmeler ve yoldaşça açıklamalarla çözmeye çalışmış, bunları hiçbir zaman dışarıya yansıtmamıştır.

Bu meselede Partimiz, çeşitli partiler ve devletler arasında —yakın dostluk ilişkileri içinde bulunsalar dahi— ayrılıkların ve anlaşmazlıkların çıkabileceği ilkesinden hareket etmiştir. Hangi taraf suçlu olursa olsun, ayrılıkların ve anlaşmazlıkların giderilmesi, karşılıklı tartışmaları gerektirir. Hele

iki sosyalist ülke ve komünist partisi arasında bu ilkenin uygulanması daha da zorunludur. Karşılıklı görüşmeler ve yoldaşça açıklamalar gibi normlar mutlaka gereklidir, çünkü bu Marksist-Leninist normlar ikiyüzlü ve kötü niyetli dostlukları değil gerçek dostlukları savunur, bilimsel teorimiz Marksizm-Leninizmin saflığını korur, devrimi ve halkların mücadelesini güçlendirir.

Komünist partileri arasındaki ilişkileri düzenleyen Marksist-Leninist normlardan birisi de, şu veya bu partinin çizgisinde ve faaliyetinde gözlenen hataların doğru ve karşılıklı, ilkeli ve yapıcı eleştirisidir. Böyle yoldaşça bir eleştiri, Çin yöneticilerini bu normu yorumladığı gibi, polemik sayılamaz. Polemik bu sözcüğün kendisinden de anlaşıldığı gibi, (*) bir ideolojik ve siyasi mücadele durumu demektir; uzlaşmaz olmayan çelişmelerin uzlaşmaz çelişmelere dönüştüğü bir durumdur.

Arnavutluk Emek Partisi, Çin Komünist Partisi ile olan ilişkilerinde, gerçek komünist partileri arasında uygulanan bu Marksist-Leninist ilke ve normlara harfi harfine uymuştur. Ne zaman Çin Komünist Partisi'nin Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine aykırı, sosyalizmin ve devrimin çıkarlarına ters bir tutum ve davranış içine girdiğini görmüşse, hatalarına işaret etmiş ve onları yoldaşça bir tarzda eleştirmiştir. Elinizde bulunan Partimize ve Devletimize ait yazılı belgeler buna tanıttır. Oysa Çin yöneticilerinin tavrı ne olmuştur? Çin tarafı, Arnavutluk Emek Partisi'nin ve Arnavutluk Hükümeti'nin Halk Çin'ine verdiği desteği ve onu savunmasını hararetle karşılayıp övmesine rağmen, Partimizin doğru ve ilkeli uyarılarını hiçbir zaman iyi karşılamamıştır. Çin Komünist Partisi yöneticileri, partiler-arası ilişkilerde Leninist normaların ve yöntemlerin uygulanmasını hiç bir zaman istememiştir. Büyük güç, büyük parti ve büyük devlet kavramlarına ve bu mantığa uygun olarak düşünüp hareket ederek, kendilerini hiç hata yapmaz bir deha olarak görerek, kendi görüşlerini başkalarına, özellikle küçük parti ve devletlere dikte etmekten ve dayatmaktan başka yol tanımadıklarını kanıtlamışlardır.

Varolan ayrılıklara rağmen Arnavutluk Emek Partisi ve Hükümeti Çin'i ve Çin'de sosyalizm davasını, özellikle de onun iç ve dış siyasette geçirdiği en zorlu anlarda, Çin'in yalnız bırakıldığı ve dört bir yandan, hatta bugünkü dostları tarafından bile, saldırıların hedefi yapıldığı zamanlarda açıkça savunmuştur. Partimiz ve Hükümetimiz bunu açık kalplilikle, böyle davranmak suretiyle ciddi tehdit altında bulunan Çin'de devrimin kaderini savunduğuna, proleter enternasyonalizminin yüce çıkarlarını, Arnavutluk ile Çin arasındaki dostluğu savunduğuna inanarak yapmıştır. Sosyalizmin düşmanlarına karşı Çin'i desteklemekle ve onun doğru yolda alınmış tutum ve davranışlarını savunmakla, Arnavutluk komünistleri ve halkı Çin'de Marksizm-Leninizmin ve sosyalizmin mevzilerin güçlendirilmesi için mücadele etmişlerdir.

(*) Polemikos: Savaşçıl, düşmanca (Yunanca) — ÇN.

Çin yöneticilerini Arnavutluk'a yapılan yardımı küstahça kesmeye iten siyasi ve ideolojik nedenleri daha iyi kavrayabilmek, Arnavutluk Emek Partisi'yle olan ilişkilerinde onun büyük devlet şovenizminden kalkınan tutumlarını daha iyi anlayabilmek, ve Arnavutluk Partisi, Hükümeti ve halkının Çin'e ve Çin halkına karşı benimsediği içten, kardeşçe ve doğru tavrı kanıtlayabilmek için, Arnavutluk - Çin ilişkilerinin evrimini gözden geçirmek yararlı olacaktır.

1) Partilerimiz ve ülkelerimiz arasındaki ilişkiler, Çin'de devrimin zaferinden, Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonra kuruldu. Özellikle Kruşçevci revizyonizme karşı açık mücadelenin başladığı 1960'tan sonra yakınlaştı ve güçlendi. Emperyalizme ve modern revizyonizme karşı mücadele partilerimizi bir araya getirdi, fakat Çin'in bu mücadeleden uzaklaşmasıyla yollarımız ayrıldı.

Arnavutluk Emek Partisi'nin modern revizyonizme karşı mücadelesi, Titoculuğun Enformasyon Bürosu (*) tarafından mahkûm edilmesinden daha önce başlamıştı. Stalin'in ölümünden, revizyonizmin Kruşçevci çeşidinin ortaya çıkmaya başlamasından sonra daha sert bir şekilde devam etti. Partimiz bu mücadeleyi gittikçe daha fazla yaygınlaştırdı ve derinleştirdi, Kruşçev ve çetesinin gerek dış siyasetlerindeki, gerekse komünist partileriyle, özellikle bizim Partimizle olan ilişkilerindeki, anti-Marksist tutum ve davranışlarına karşı durdu.

Kruşçevci sapma, Marksist-Leninist teorinin bütün alanlarda ve meselelerde yeniden gözden geçirilmesini temsil ediyordu. Kruşçevci strateji Sovyetler Birliği'nde proletarya diktatörlüğünü baltalamayı ve kapitalizmi yeniden kurmayı, Amerikan emperyalizmiyle birlikte dünyayı bölüşmek ve hakimiyeti altına almak için bu ülkeyi bir emperyalist süper devlete dönüştürmeyi amaçlıyordu. Bu stratejiyi gerçekleştirmek için Kruşçev Stalin'e ve Bolşevizme saldırdı, sınıf mücadelesinin hem Sovyetler Birliği'nde, hem de dışında ortadan kalktığını savundu. Marksizm-Leninizmin zora dayanan devrim üzerine olan kilit tezini terketmesini, bugün dünyada güçler dengesinin değiştiği, ABD emperyalizminin ve uluslararası gerici burjuvazinin anlayışlı hale geldiği bahanesiyle haklı göstermeye çalıştı ve sözde barışçıl yol hakkında hayaller yaydı. Komünist ve işçi partileri ile ilişkilerinde Kruşçevciler «baba parti» ve «orkestra şefi» kavramlarına göre hareket ettiler. Başka partileri diktalarına boyun eğdirmek, onlara görüşlerini benimsetmek, onları

(*) Komünist Enformasyon Bürosu, kısa adıyla Kominform, 2. Dünya Savaşı'ndan sonra, başını ABD'nin çektiği emperyalistlerin, Sosyalist Sovyetler Birliği'ni ve genç halk demokrasisi devletlerini ortadan kaldırmak için bir yeni savaş başlatma planlarına karşı, Eylül 1947'de Stalin'in önderliğinde kuruldu. Dokuz üy partisi vardı : Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Çekoslovakya, Macaristan, Polonya, Romanya, Yugoslavya, Fransa ve İtalya. Kominform, Haziran 1948'de ve Kasım 1949'da, Titoculuğu emperyalizmin yedeğinde, karşı devrimci ve revizyonist bir akım olarak mahkûm eden iki önemli karar aldı. Kominform 1956'da Kruşçev tarafından feshedildi — ÇN.

dış siyasetlerinin aleti haline dönüştürmek istediler. Kruşçev, Brejnev ve başkaları bu yolda Yugoslav revizyonistleriyle uzlaştılar, Marksizm-Leninizme ve devrime karşı mücadelede onlarla kader birliği yaptılar.

Kruşçevciliğin bu karşıdevrimci ihanet çizgisine Arnavutluk Emek Partisi kararlı ve yılmaz mücadelesiyle cevap verdi. Özellikle, Titoculuğa ideolojik olarak saygınlığını yeniden kazandırmakla açıkça oportünizmin ve ihanetin batağına tamamen saplandığını gösteren Kruşçev'in bu davranışını red ve mahkûm etti. Belgeler ispatlamaktadır ki, Yugoslav revizyonizmine karşı tutumunda bocalamasına rağmen, Çin Komünist Partisi de 1960 başlarında, kimsenin etkisi altında kalmaksızın, Kruşçev'in Tito ve grubuna saygınlığını iade etmesini mahkûm etmiştir.

Bilindiğini gibi, Haziran 1960'da Bükreş Toplantısı yapıldı. Kruşçev'in ve Kruşçevcilerin karşıdevrimci çizgisi burada daha da iyi belirlendi. Onlar orada Markszm-Leninizme bütün yönlerden saldırmakla kalmadılar, Çin Komünist Partisi'ne de doğrudan doğruya saldırıya geçtiler. Arnavutluk Emek Partisi bu toplantıda açıkça Çin Komünist Partisi'nin yardımına koşarak ve onu sonuna kadar savunarak bütün Kruşçevci revizyonistlerin ateşli öfkesine ve ağır baskısına maruz kaldı. Partimiz bu ilkeli savunmayı saf komünist yürekle, böyle yapmakla Marksizm-Leninizmi ve Halk Çin'ini savunduğunu düşünerek ve buna inanarak yaptı.

Bükreş Toplantısı, ve daha sonraki 81 Komünist ve İşçi Partisi'nin Moskova Konferansı, Marksist-Leninistlerle Kruşçevci revizyonistler arasındaki nihai kopuşu ve aralarında açık polemiğin başlayışını noktaladı. Partimiz Kruşçevci revizyonizme karşı savaşı başlatır ve tutarlı ve kararlı bir şekilde sürdürürken, Çin yöneticileri bocaladılar ve kesin anti-Kruşçevci tutum almaktan kaçındılar. Arnavutluk Emek Partisi ile Kruşçevci revizyonistler arasındaki şiddetli polemiğin ilk aşamasında, Çin Arnavutluk'la aynı görüşteydi. Ne var ki bunun görünüşte böyle olduğu, gerçekte Sovyetlerle barışma peşinden koştuğu ve onlarla polemiğin söndürülmesini istediği daha sonra kanıtlandı. Bu Çu En-lay'ın Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin 22. Kongresinde yaptığı, aslında Partimizi savunmayıp bunun yerine polemiklere son verilmesini talep ettiği konuşmasından da ortaya çıkıyordu. Çin yöneticileri bu renksiz tutumu Arnavutluk'a yardım olarak adlandırdılar, oysa polemiğin durdurulması talebi ne Sosyalist Arnavutluk'un yararınaydı, ne de Çin'in kendisinin. Yalnızca Kruşçev'e ve onun sosyalizme ve Marksizm-Leninizme karşı mücadelesine yarar sağladı.

2) Çin Komünist Partisi'nin revizyonizme karşı mücadelede bocalayan tutumu, Haziran 1967'de daha açık ortaya çıktı. O günlerde Arnavutluk Emek Partisi, uluslararası alanda partilerimizin ortak mücadelesinin taktik ve stratejilerine ilişkin önemli meselelerde Çin Komünist Partisi yöneticileriyle görüşmeler yapmak üzere Pekin'e heyet göndermişti. Parti heyetimiz bu vesilede Çin yöneticilerinin çok yanlış görüşleriyle karşılaştı.

O dönemde Mao Zedung'dan sonra Çin Komünist Partisi'nin en önde

gelen önderi olan ve görüşmelerde Çin tarafına başkanlık eden Liu Şao-şi, ve o tarihte Çin Komünist Partisi Genel Sekreteri olan Deng Siao-ping, anti-emperyalist cephenin, o zamanlar başında Nikita Kruşçev'in revizyonist kliğinin bulunduğu Sovyetler Birliği'ni de mutlaka içermesi gerektiği yolundaki Çin yönetiminin görüşlerinde ısrarla direttiler.

Parti heyetimiz, aynı zamanda revizyonizmle savaşılmaksızın emperyalizme karşı başarılı bir mücadele verilemiyeceğini belirten Lenin'in öğretisini temel alan Arnavutluk Emek Partisi'nin, anti-emperyalist cephenin Sovyet revizyonistlerini içermemekle kalmayıp, mücadelesinin sivri ucunu hem genel olarak emperyalizme ve özel olarak ABD emperyalizmine, hem de Sovyet revizyonizmine karşı yöneltmesi gerektiği yolundaki görüşünde ısrar etti.

Çin yöneticileri Sovyet revizyonistleriyle barışma çizgilerini, kendilerince baş düşman olan ABD emperyalizmine karşı «herkesle» birleşme gereksinimiyle açıkladılar. Bu oportünist tez, başka şeylerin yanı sıra, Çin yöneticilerinin Sovyet revizyonist şefleri hakkında besledikleri hayalleri de dile getiriyordu. Pekin görüşmeleri sırasında Deng Siao-ping, Partimiz Merkez Komitesinin heyetine şunları söylüyordu : «Kruşçev'in değişmesi ve Tito gibi olması imkânsızdır... Sovyetler Birliği hiç bir zaman sosyalist bir ülke olmaktan çıkmayacaktır.» (Görüşme tutanaklarından, 11 Haziran 1962).

Arnavutluk Emek Partisi, ne bu görüşleri, ne de Çinlilerin, Sovyet revizyonistlerini de kapsaması gereken bir ortak anti-emperyalist cephe tezini kabul etmedi. Çin yöneticileri ise oportünist mevzilerine bağlı kaldılar.

Olayların daha sonraki gelişimi, Marksist-Leninist güçlerin Kruşçevci revizyonizme karşı mücadelesinin yükselmesi, Kruşçev'in yıkıcı faaliyetinin derinleşmesi, ve özellikle, iki süper devletin dünya üzerinde hakimiyetlerinin kurulması için çabalarını birleştirmelerinin ifadesi olan, atmosferde nükleer denemelerin yasaklanmasına ilişkin Ağustos 1963 İngiliz - Amerikan - Sovyet Antlaşması'nın imzalanması, Çin yöneticilerini Kruşçev'le açık polemiğe zorladı. Bu şekilde, Çin yöneticilerinin hararetle arzuladıkları Sovyet revizyonistleri ile barışma ve anlaşma gerçekleşmeyince, ve ancak o zaman, Çin Komünist Partisi etkin bir şekilde anti-Kruşçevcilik yoluna girdi ve Arnavutluk Emek Partisi'nin kararlı, tutarlı ve ilkeli mücadelesine katıldı. Bu, yaklaşık üç yıldan beri tek başına Kruşçev'in ve tüm modern revizyonizmin açık azgın saldırılarına göğüs germekte olan Arnavutluk Emek Partisi'ni ve Arnavutluk halkını elbette sevindirdi. Emperyalizme ve revizyonizme karşı mücadelede partilerimiz arasındaki bağ ve işbirliği daha da güçlendi.

Partimiz bu mücadelenin genişletilmesi ve derinleştirilmesi için hiç bir çabayı esirgemedi, çünkü bu, sosyalizm ve halkların kurtuluşu davasının savunulması için anti-emperyalist ve anti-revizyonist güçlerin seferber edilmesine hizmet ediyordu. Ne var ki Çin yöneticileri, aşağıda göreceğimiz gibi, bu mücadelede tutarlı ve ilkeli olmadıklarını gösterdiler.

3) 1964'ün yazında Çin propagandasında Çin - Sovyet sınır sorunu

ele alındı. Mao Zedung'un bir grup Japon sosyalist milletvekiliyle yaptığı bir görüşmeye dayanarak, Rus çarları tarafından Çin'in yüzbinlerce kilometre karelik muazzam topraklarına zorla el konulduğu, Sovyetler Birliği'nin Avrupa'da da, İkinci Dünya Savaşı'nın sonucunda ortaya çıkan toprak sorunları olduğu ileri sürüldü.

Arnavutluk Emek Partisi, Mao Zedung'un sınırların yeniden düzenlenmesi sorununu ortaya atmasını uygun bulmadı. Partimizin görüşüne göre Çin yöneticileri burada iki büyük hata yapıyorlardı. Birincisi, sınır sorununun o anda ortaya atılması, Kruşçevizme karşı ideolojik mücadeleye katkıda bulunmuyordu. Tersine, Kruşçevci ihaneti teşhir etmek için yürütülen ideolojik mücadeleyi etkisizleştirmek ve mücadelemizi bir sınır anlaşmazlığı ve toprak talebi olarak görtermek için Sovyet yöneticilerinin eline, Çin'e ve Marksist-Leninistlere karşı kullanılacak güçlü bir silah veriyordu. Öte yandan, İkinci Dünya Savaşı'nı takiben Sovyetler Birliği'nin bazı Avrupa ülkeleriyle sınırlarını yeniden düzenlemesi hakkında şüphe uyandırılmakla, J. V. Stalin'e haksızca saldırılıyor ve uluslararası gericiliğin ona yönelttiği «etki alanları yaratma» suçlamasına arka çıkılıyordu. Çin yöneticileri; Yugoslavya'nın geçmişte galip devletler elinden uğradığı haksızlıkların düzeltilmesine gelince bu teze sarılıp sesini göklere çıkaran, ama Yugoslavya'nın işine öyle geliyorsa bir başka halka yapılan haksızlıklar karşısında tamamen sessiz kalan Tito ile bu noktada uyum içindeydi.

Sınırların yeniden düzenlenmesi konusundaki Çin tezi bu kadar basit değildi. Büyük devlet ve burjuva milliyetçiliğinin şoven ruhunu dile getiriyor, Avrupa'da savaş kışkırtıcılığı yapıyordu.

Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi, Leninist normlara uygun olarak, tam dürüstlük ruhu içinde ve yoldaşça bir tarzda, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne ve şahsen Başkan Mao Zedung'a 10 Eylül 1964 tarihinde bir mektup yazarak bu meseleler üzerinde görüşlerini bildirdi.

Mektup kısmen şöyleydi :

«Biz, Sovyetler Birliği ile şimdi toprak sorunları çıkarmanın mücadelemize ağır zararlar vereceği kanısındayız. Eğer böyle yapacak olursak, düşmanın eline bizimle savaşması için güçlü bir silah vermiş olacağız, ki bu ilerlememizi felce uğratacaktır.

«Sovyet halk kitleleri, Kruşçev'in revizyonist propagandasının baskısı ve Kruşçev'in iftira ve yalanlarının etkisi altında kalarak ve daha birçok başka nedenden dolayı, Halk Çin'inin neden şimdi Sovyetler Birliği'nden toprak talebinde bulunduğunu anlamayacaklar; bunu kabul etmeyeceklerdir, ve Sovyet propagandası sürekli olarak onları size karşı tahrik etmeye çalışmaktadır. Fakat biz gerçek Sovyet komünistlerinin bile bunu ne anlayacakları, ne de kabul edecekleri kanısındayız. Bu mücadelemiz için çok büyük bir kayıp olacaktır.

«...biz, varsa bile eski yaraların deşilmemesi, Sovyetler Birliği'nin başka ülkelerin topraklarını gaspedip etmediği konusunda bir tartışma ve polemik başlatılmaması gerektiğini, yoğun mücadelemizin yalnızca emperyalizm ve modern revizyonizm tarafından temsil edilen büyük ülsere hain Kruşçev, Tito gruplarının ve onların tüm uşaklarının büyük ihanetine yöneltilmesi gerektiğini düşünüyoruz.»

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, Partimizin bu ilkeli ve doğru mektubunu yanıtlamadı. Çin yöneticileri bu çok önemli mesele konusunda Partimize hiç bir zaman bir açıklama yapmadılar. Mao Zedung, «mektubunuzu yanıtlamayacağız çünkü polemik başlatmak istemiyoruz» anlamına gelecek bir sözlü açıklamayla yetindi. Bizim görüşümüzce —ki Leninist normlara uygundur— fikir alışverişi, yoldaşça eleştiri ve karşılıklı aydınlatılma, iki komünist partisi arasında olağan şeylerdir. Hiçbir şekilde polemik sayılamazlar.

Çin yöneticilerinin bu hatalı tutumuna rağmen Partimiz bu anlaşmazlığı açığa vurmadı. Emperyalizme ve revizyonizme karşı mücadelesine Çin'le birlikte devam etti.

4) Ekim 1964'te N. Kruşçev devrildi. Bu olay Çin yöneticilerinin Sovyet revizyonistlerine karşı bocalayan tutumunu yeniden açığa çıkardı. Onlarla barışma ve yakınlaşma umutları yeniden canlandı.

29 Ekim 1964'te, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi ve Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi adına Çu En-lay; Vietnam, Kore, Romanya ve Küba elçilerinin huzurunda, Arnavutluk'un Pekin elçisinden; Sovyetler Birliği'nin başında Brejnev bulunan yeni yönetimini desteklemek ve «ortak düşman olan emperyalizme karşı mücadelede» onunla birleşmek için partilerimizin Moskova'ya heyetler göndermesi yolundaki Çin önerisini Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi'ne iletmesini rica etti. 7 Kasım şenliklerine Arnavutluk'un da çağrılmasını Sovyet tarafına önerdiğini sözlerine ekledi.

Çin yöneticilerinin görüşünü açıklayan Çu En-lay o toplantıda şöyle konuştu :

«Sovyetler Birliği'nde değişiklikler olmuştur. Bunların etkisi ve önemi sadece Sovyetler Birliği ile sınırlı kalmamakta, fakat sosyalist partilere ve ülkelere ve tüm uluslararası komünist harekete, hatta ortak düşmanlarımıza ve onların uşaklarına kadar uzanmaktadır. Kısacası, bu iyi bir şeydir, bir değişiklik yapılmıştır.

«...Bu nedenlerle Sovyetler Birliği Partisi'nin ve Hükümetinin yeni yöneticilerine bir tebrik mesajı gönderip, onlara bu değişikliği desteklediğimizi ve iyi karşıladığımızı bildirdik.

«...Şimdi Pekin'de, 16 Ekim'den beri basında bir ateşkes durumu ilan etmiş bulunuyoruz.

«...Bunu, birçok büyük sorun şimdilik çözümlenemese bile, ortak

düşmanımıza karşı Marksizm-Leninizm temelinde birleşmek için yapıyoruz.»

Çu En-lay, Kruşçevcilerin girişimiyle zorbaca kesilmiş olduğu için Sovyetler Birliği ile Arnavutluk arasında diplomatik ilişkilerin bulunmadığını bilmesine rağmen, Arnavutluk'un Moskova'ya bir heyet göndermesinde ısrar etti ve elçimize şöyle dedi :

«Biz Arnavut yoldaşların önerimizi incelemeleri gerektiğini düşünüyoruz, çünkü bu onlara el uzatmak ve ortak düşmana karşı mücadelede onlarla birleşmek için iyi bir fırsattır.»

Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi, revizyonizme karşı mücadelenin durdurulmasını ve onunla ideolojik barışı isteyen bu öneriyi kabul edemezdi. Eğer Sovyet revizyonistleriyle bu barış çizgisi kabul edilmiş olsaydı, Marksist-Leninist hareket için feci sonuçlar doğacak, ona yıkıcı bir darbe indirilmiş olacaktı. Bu nedenle Partimiz Çin yöneticilerinin talebini kesinlikle reddetti ve onu kati bir şekilde geri çevirdi.

Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi, Çin Komünist Partisi Merkez Komitesine gönderdiği 5 Kasım 1964 tarihli mektubunda, Çin yöneticilerinin Sovyetler Birliği'nde meydana gelen değişikliği değerlendirmesinin yanlış ve Moskova'ya gitme önerisinin kabul edilmez olduğunu sabırla ve Marksist-Leninist doğrulukla anlattı.

Bu mektupta başka şeylerin yanı sıra şöyle deniliyordu :

«Bu olay, önemli ve ciddi sonuçlara yol açabilecek olmasına rağmen henüz, hiç olmazsa şimdiye dek, revizyonizmin tam yenilgisini getirmemiş, henüz Marksizm-Leninizmin revizyonizm üzerinde nihai zaferini noktalamamış, fakat sadece revizyonizmin çürümesini hızlandırmış, revizyonizmi mezarına daha da yaklaştırmıştır; öte yandan Kruşçev'in halefleri, Kruşçevsiz Kruşçevizm siyaseti uygulayarak revizyonizmin bu mezara düşmesini önlemeye çalışıyorlar.

«...N. Kruşçev'in siyaset sahnesinden uzaklaştırılması Marksizm-Leninizm için önemli bir zafer olmakla beraber, Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi bunun fazla önemsenmemesi, Marksist-Leninistlerin uyanıklığının gevşetilmemesi ve Kruşçevci modern revizyonizmi yerle bir etmek için verdikleri ilkeli mücadelenin durdurulmaması gerektiğini savunmaktadır.

«...Biz, modern revizyonizmin durmaksızın teşhiri için açık ve ilkeli polemiğin bugün de sürdürülmesi ve sonuna kadar, revizyonizm bir ideoloji olarak mezara gömülene kadar yürütülmesi gerektiği görüşündeyiz... Mücadeleler sonucunda kazanılmış bu mevzilerden geri çekilmemiz, bizim için bir kayıp, revizyonistler için bir kazanç olacaktır.

«Sovyet Hükümetinin tek taraflı olarak diplomatik ilişkileri kestiği ve bize karşı iğrenç anti-Marksist eylemlere giriştiği bu koşullar içinde biz, sırf N. Kruşçev'in şahsı devrildi diye bütün bunları görmezlikten gelmenin, bizim için ne Marksistler olarak hoş görülebilir, ne de egemen bir devlet olarak onurlu bir şey olduğu görüşündeyiz.

«Bu nedenlerden dolayı, Çu En-Lay yoldaş'ın, 7 Kasım şenliklerine katılmak üzere bir Arnavutluk heyetinin Sovyet Parti ve Hükümetince davet edilmesi gerektiği yolundaki önerisine karşı olduğumuzu ifade etmek zorundayız.»

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, Partimizin bu gizli mektubu karşısında hor görücü bir tavır takındı. Çin yöneticileri bu mektubu hiç bir zaman yanıtlamadılar ve mektuptaki makul ve yoldaşça görüşleri göz önüne almadılar.

7 Kasım 1964'te Çu En-lay, Çin Partisi ve Hükümeti'nin bir heyetinin başında, Brejnev'in iktidara gelişini selâmlamak için Moskova'ya gitti. Fakat olguların gösterdiği gibi, yeni Sovyet yöneticileriyle barışma ve anlaşma sağlama görevi başarılı olmadı. Çu En-lay Çin'e döner dönmez Çin yöneticileri Sovyetler Birliği ile polemiğe yeniden başlamak zorunda kaldılar.

Böylelikle, Partimizin tutumunun ve Kruşçev'in düşüşüne ilişkin değerlendirmesinin doğru, Marksist-Leninist olduğu görüldü. Oysa, Çin yöneticileri gerek Sovyetler Birliği'nin yeni yöneticilerini değerlendirirken, gerekse onlara karşı tutum alırken, uzlaşmacı, oportünist ve tamamen yanlış mevzilerdeydi. Partimiz, Çin yöneticilerinin doğru davranmamasına ve özeleştiri yapmamasına, aramızdaki ideolojik ayrılıkların derinleşmesine rağmen, Çin Komünist Partisi ile dostluk ve işbirliğinin güçlendirilmesi için mücadelesini sürdürdü. Bunun Çin yöneticilerinin revizyonizme ve emperyalizme karşı ortak mücadelede sağlıklı mevzilere gelmesine yardımcı olacağını umut etti.

5) Aramızda ortaya çıkan çelişmelere rağmen, Çin'in geçirmekte olduğu zor durumları göz önüne alan ve bunları aşması için Çin Komünist Partisi'ne içtenlikle yardım etmek istiyen Arnavutluk Emek Partisi, Çin'i kararlılıkla, özellikle de ortak görüşlere sahip olduğumuz siyasi ve ideolojik meselelerde, desteklemeye devam etti.

Partimize, Çin'in muazzam bir tehlikeyle karşı karşıya olduğunu ve Çin'de kimin, sosyalist güçlerin mi yoksa revizyonistlerin mi, üstün geleceğinin bilinmediğini açıklayan Mao Zedung'un kendisinin isteği üzerine Partimiz Kültür Devrimi'ni destekledi. (Mayıs 1966'da bir Arnavutluk Parti ve Hükümet heyetiyle yapılan görüşmenin tutanaklarından.) Arnavutluk Emek Partisi Çin'e çok nazik bir dönemde, onun büyük çalkantılardan geçtiği ve birleşik emperyalist-revizyonist cephenin azgın saldırılarına uğradığı bir sırada yardım etti. Partimiz, Kültür Devrimi'nde kullanılan ve ona yol gösteren pek çok ilke ve yöntem meselesi üzerinde aynı görüşleri paylaşmadığı halde, bu devrimin; Parti ve devlet iktidarı içinde kilit mevzileri ele geçirmiş olan kapitalist ve revizyonist unsurların tasfiyesi genel çizgisini destekledi. Kültür

Devrimi'ni desteklemekle Partimiz, bu devrimin, işçi sınıfı ve onun öncüsü Komünist Partisi'nin önderliğinde gerçek devrimci mücadele yolunu bulacağı umudunu besledi. Bütün Büyük Kültür Devrimi dönemi Çin'de sosyalizm için çok zor bir dönemdi, karmaşık ve keşmekeş bir durum yarattı. Bu durum, burjuva-demokratik devrimin uygulanması için mücadele döneminde, ve 1949'dan sonra, devrimin daha ileriye götürülmesi için Çin'in hangi yolu seçeceği meselesinde, Çin Komünist Partisi saflarındaki hizipçi ve ilkesiz mücadelenin mantıki bir sonucuydu.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin yüce fikirleri ile Marksist-Leninist ideoloji ülkesinin somut koşullarındaki eylemlerinde Çin Komünist Partisi için gereğince bir örnek, bir dayanak, bir rehber yapılmadı. Parti'nin Marksist-Leninist çekirdeğinin tehlikeli bir seçmeciliğe [eklektizme] kaymış olmasının, ve bunun sonucunda, Çin'de sosyalizmin temellerinin atılmasını ciddi bir şekilde köstekleyen, çeşitli Marksist-Leninist olmayan görüşlerin savunucusu hizip, kişi ve gruplar arasında dizginsiz bir iktidar kavgası keşmekeşinin doğmasının nedeni budur. Çin Komünist Partisi ve Çin Devleti içinde varolan bu siyasi-ideolojik ve örgütsel keşmekeş, kapitalist ve revizyonist unsurların Parti, devlet ve ordu içinde kilit mevzileri ele geçirebilmesine olanak sağladı. Bizzat Mao Zedung tarafından esinlenen bu yol gösterilen Kültür Devrimi, bu şartlar içinde patlak verdi.

Arnavutluk Emek Partisi, Kültür Devrimi'nin genel stratejisini destekledi. Fakat biz, Partimizin bu devrimin bütün taktiklerini değil, stratejisini desteklediğini vurgulamak isteriz. Partimiz Çin'de sosyalizm davasını kararlılıkla savundu, kardeş Çin halkını, Çin Komünist Partisi'ni ve devrimi savundu; fakat anti-Marksist grupların hizipçi mücadelelerini, devlet iktidarını tekrar ele geçirmek için gizli ya da açık biçimde, silaha bile başvurarak birbirleriyle çatışan ve boğuşanları hiç bir şekilde desteklemedi.

Kültür Devrimi çoğu kez, proletarya diktatörlüğünün kurulması için çabalaması gereken gerçek bir işçi sınıfı partisinin önderliğinde olmayan, anlayışta ve eylemde ilkesiz bir mücadele olarak gelişti. Böylece, hizipçi gruplar arasındaki bu çatışmalar, Çin'de burjuva ve revizyonist unsurların hakimiyetinde bir devlet iktidarının kurulmasıyla son buldu.

Bugünkü Çin yöneticileri, Arnavutluk Emek Partisi'nin Kültür Devrimi'ni, Çin yöneticilerinin isteklerine ve gösterdikleri nedenlere bağlı olarak kötülemesini istediler ve istemektedirler. Arnavutluk Emek Partisi böyle bir buyruğu asla kabul etmeyecektir. Partimiz bütün dünya devrimcileriyle birlikte Çin Komünist Partisi'nin Kültür Devrimi'nin doğru bir tahlilini yapmasını; bu devrime yol gösteren fikirler, ona önderlik eden ve onu yürüten gruplar ve kişiler üzerine, bu devrimin kime karşı yöneltildiği konusunda gerçeği söyleme yürekliliğini göstermesini ve bu meseleler hakkında kesin tavır almasını beklemektedir. Bugüne dek Çin Komünist Partisi böyle bir şeyi yapmamıştır, çünkü gerçeklerden, olaylardan ve onların doğru Marksist-Leninist yorumlarından korkmaktadır.

6) Arnavutluk Emek Partisi, birçok meselede ilkeler açısından farklı görüşlere sahip olmasına rağmen, Çin'i uluslararası sahnede savunmak için çok yönlü, güçlü ve açık çabalar harcamıştır. Sosyalist Arnavutluk'un Birleşmiş Milletler'de, Çin Halk Cumhuriyeti'nin Amerikan emperyalizmi ve müttefikleri tarafından inkâr edilen meşru haklarının geri verilmesi uğruna yürüttüğü uzun ve sebatlı mücadele böyle bir mücadeledir.

Çin dünyanın öteki ülkeleriyle olan ilişkilerinde bir kapalı-kapı siyaseti izliyordu. Partimizin yönetimi Halk Çin'inin dış siyasetinde daha etkin olmasını, çeşitli ülkelerle, özellikle komşu ülkelerle siyasi, ekonomik, kültürel ve diğer temas ve ilişkilerini geliştirmesini arzuladığını Çin yöneticilerine özel vesilelerle ve yoldaşça bir tarzda belirtmişti. Bizim görüşümüzce bu hem Çin'in kendisinin, hem de dünyada sosyalizm ve devrim davasının yararına olacaktı. Fakat sizin yönetiminiz Arnavutluk'un bu arzusunu makul bulmadı ve onunla ilişki kurmak isteğini dile getiren bütün devletler karşısında çeşitli bahaneler ileri sürerek yalnız kalmayı yeğledi.

7) 1968'de, eski Politbüro üyesi ve Bakanlar Kurulu eski Başkan Yardımcısı ve Halk Savunması Bakanı Bekir Balluku başkanlığında bir Arnavutluk Parti ve Hükümet heyeti Çin'e gitti. Bu heyetin görevleri arasında, Arnavutluk'un savunma kapasitesini güçlendirmek için Çin yöneticilerine yardım taleplerimizi sunmak ta vardı.

Bu vesileyle Çu En-lay, yönetiminizin görüşlerini Bekir Balluku'ya açık bir dille belirtti. Ona göre, küçük bir ülke olduğu için Arnavutluk'un ağır silahlara hiç ihtiyacı yoktu ve Çin'den ne kadar askeri yardım olursa olsun, kendisini tek başına dış saldırılardan, özellikle Sovyet sosyal-emperyalizminden ve ABD emperyalizminden koruyabilecek durumda değildi. Bu nedenle, Çu En-lay'a göre, Arnavutluk için dış saldırılarla başa çıkmanın biricik yolu, ülke içinde partizan savaşı taktiklerini uygulamak ve Yugoslavya ve Romanya ile askeri bir ittifak kurmaktı.

Heyetimiz Arnavutluk'a döndüğü zaman, Bekir Balluku Çu En-lay'ın önerisini Politbüro'ya bildirdi. Partimiz Merkez Komitesi Politbüro'su, Çu En-lay'ın bu Arnavutluk-düşmanı ve karşıdevrimci önerisini oybirliğiyle red ve mahkûm etti. Politbüro'nun kararına şeklen bağlı olan Bekir Balluku, Çu En-lay'ın önerisine güya karşı koymuş olduğunu da ekledi. Fakat sonradan ortaya çıkan gerçekler, aslında Bekir Balluku'nun Çin yöneticilerinin önerisiyle tamamen aynı düşüncede olduğunu, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'ne karşı bu düşmanca stratejik planın uygulanması için gizliden gizliye çalıştığını gösterdi.

Çu En-lay bu tezini, Arnavutluk'un 1976 - 1980 dönemi Altıncı Beş Yıllık Planı için Çin yardımlarına ilişkin bir antlaşmayı imzalamak üzere Temmuz 1975'te Pekin'e giden Arnavutluk Hükümeti heyetine yineledi. Heyetimiz bu tezi bir kez daha açık ve kesin bir şekilde geri çevirdi.

Partimiz yöntimi, Çu En-lay'ın bize dayatmaya çalıştığı askeri ittifak önerisini, Çin yöneticilerinin; tıpkı Sovyet sosyal-emperyalistlerinin ve ABD

emperyalistlerinin yapmak istedikleri gibi, Balkanları bir barut fıçısına dönüştürme nihai amacıyla, Sosyalist Arnavutluk'u askeri ittifaklar aracılığı ile savaş kışkırtıcısı komploların tuzağına sürmeye yönelik, gerici nitelikte bir girişimi olarak değerlendirdi.

Yugoslavya ve Romanya'nın, Çin yöneticilerinin bu planlarından haberdar edilip edilmediklerini bilmiyoruz. Fakat bugün bile Balkan işlerine karışmak, ortalığı karıştırmak ve Avrupa'nın bu çok duyarlı bölgesinde savaş kıvılcımını ateşlemek için Çin yöneticilerinin olağanüstü gayret sarfettiklerine tanık oluyoruz. Buna rağmen, biz Balkan halklarının, karşı karşıya getirilmelerine asla izin vermeyeceklerine, ne ABD emperyalizminin, ne Sovyet sosyal-emperyalizminin, ne de Çin hegemonyacılığının aleti haline gelmeyi hiç bir zaman kabul etmeyeceklerine eminiz.

Çin yöneticilerinin bu davranışları ve Partimizin bu gerici davranışlara karşı çıkması, ülkelerimiz arasındaki ilişkilerde sonraları çok ciddi sonuçlar doğurdu. Bizim Partimiz Çin'in iç işlerine hiç bir zaman karışmamıştır. Fakat Çin yöneticileri belirli zamanlarda, gayri-meşru bir şekilde Arnavutluk'un iç işlerine karışmışlardır. Zamanı gelince bunları kamuoyuna açıklayacağız. Çin yöneticilerinin Arnavut hainlerle danışıklı işbirliği içinde tezgâhladıkları bu menfur girişim gerçekleşseydi, Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti, onun bağımsızlığı ve egemenliği tasfiye edilmiş olurdu.

8) Partimiz Çin'le kardeşçe işbirliğini güçlendirmek için çalışır, bütün Marksist-Leninist parti ve güçlerle de ortak bir cephe içinde emperyalizme, modern revizyonizme ve gericiliğe karşı doğru bir mücadele vermek ve bu mücadeleyi şiddetlendirmek isterken, Çin her şeye yalnızca kendi açısından bakıyor, onun strateji ve taktiklerini izlemeleri için başkaları üzerinde hakimiyet kurmak istiyordu.

Olayların gelişimi, Çin Komünist Partisi'nin Kruşçevcilere karşı siyasi ve ideolojik mücadelesinin sağlıklı bir temelden yola çıkmadığını, gerçekte amacının Marksizm-Leninizmi, devrimi ve halkların kurtuluşunu savunmak olmadığını gittikçe daha açık bir şekilde gösteriyordu. Bu mücadele salt yararcı [pragmatist] amaçlarla ve bencil çıkarlar uğruna veriliyordu. Bu, Çin stratejisinde, Nixon'un Pekin ziyaretiyle noktalanan köklü değişiklikle belirginleşti.

1971 yazında, Çin'in en yakın müttefiki olarak nitelenen Arnavutluk, tüm dünyaya yayılan, Kissinger'ın Pekin'e gizli bir ziyaret yaptığı haberini yabancı haber ajanslarından öğrendi. Kissinger ile Çin siyasetinde köklü bir dönüşü simgeleyen görüşmeler yapılmıştı. Başka durumlarda olduğu gibi bu kez de, sorun esaslı bir siyasi dönüşü, stratejik çizgide bir değişikliği ilgilendirdiği halde, Çin Komünist Partisi ve Çin Halk Cumhuriyeti, düşüncelerini almak için Arnavutluk Emek Partisi ve Arnavutluk Hükümeti ile ön görüşmeler yapmayı gerekli saymadı. Çin yöneticileri, başkalarının seslerini çıkarmadan boyun eğmeleri gerektiğini düşünerek, onları bir oldubittiyle karşı karşıya bıraktılar.

Nixon'un Pekin'i ziyaretinin, o zamana dek Çin ve Amerikan elçilerinin Varşova'da yapmakta oldukları görüşmelerin bir üst düzeyde sürdürülmesi olmadığı; bunun, Çin yöneticilerinin iddia ettikleri gibi, «halk diplomasisi»ni geliştirmek ve Amerikan halkıyla ilişkilerin yolunu açmak için yapılmadığı Partimiz için aşikârdı. Nixon'un Pekin ziyareti, Çin açısından yeni bir siyasetin temelini atıyordu.

Nixon'un ziyaretiyle birlikte Çin, dünyanın yeniden bölüşülmesi için yapılan emperyalist ittifaklar ve rekabetler dansına, kendine pay çıkarmak için katıldı. Bu ziyaret, ABD emperyalizmi ve onun müttefikleriyle yakınlaşma ve işbirliği yolunu açtı. ABD ile ittifakın başlangıcı, aynı zamanda, Çin yöneticilerinin gerçek sosyalist ülkeleri, Marksist-Leninist hareketi, devrimi ve halkların ulusal kurtuluş mücadelesini terkedişlerini simgeliyordu.

Çin yöneticileriyle Amerikan Cumhurbaşkanı Nixon arasındaki bu ittifak ve görüşme, ABD'nin kahraman Vietnam'da yağmacı emperyalist savaşını sürdürdüğü, kardeş yiğit Vietnam halkını katletmek ve Vietnam'ı harabeye çevirmek için atom bombası dışında en modern savaş araçlarını kullandığı bir zamanda gerçekleşiyordu. Bu garip ittifak ve Çin - Amerikan temasları, halklar için felâketli sonuçları olan menfur davranışlardı.

Çin'in dış siyasetindeki bu tehlikeli dönüş karşısında, Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi 6 Ağustos 1971'de Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne uzun bir mektup göndererek, bizzat Halk Çin'inin, devrimin ve sosyalizmin çıkarlarına ters düşen bu dönüşe karşı olduğunu kesin bir dille belirtti.

Başka şeylerin yanı sıra mektupta şöyle deniliyordu :

«...Biz, sizin Nixon'u Pekin'de kabul etmenizi yanlış ve sakıncalı görüyoruz; bunu uygun bulmuyor ve desteklemiyoruz. Ayrıca, Nixon'un Çin'e yapacağı bildirilen ziyaretin, birçok ülkenin halkları, devrimcileri ve komünistleri için akla sığmaz bir şey olacağı ve onlar tarafından onaylanmayacağı görüşündeyiz.

«...Azgın bir anti-komünist, bir saldırgan ve halkların katili, en karanlık Amerikan gericiliğinin bir temsilcisi olarak bilinen Nixon'u Pekin'de ağırlamanın birçok sakıncası vardır ve devrimci harekete ve davamıza olumsuz etki yapacaktır.

Nixon'un Çin'e gitmesi ve orada yapacağı görüşmeler, sıradan insanlarda, halklar ve devrimciler arasında ABD emperyalizmi, onun stratejisi ve siyaseti hakkında mutlaka zararlı hayaller doğuracaktır.

«...Nixon'la yapılan görüşmeler revizyonistlerin eline, Çin Komünist Partisi'nin Sovyet döneklerini ABD emperyalizminin müttefikleri ve işbirlikçileri olarak teşhir etmek için yürüttüğü büyük mücadele ve polemiğin tümünü inkâr etmeleri, ve Çin'in ABD emperyalizmine karşı tutumuyla Sovyet revizyonistlerinin ona karşı izlediği sinsi işbirliği

çizgisini aynı kefeye koymaları için silah vermektedir. Bu da Kruşçevci revizyonistlerin sahte anti-emperyalizm bayrağını daha da gösterişle sallamalarına ve anti-emperyalist güçleri kendi etraflarında toplamak için demagojik ve hilekâr propagandalarını artırmalarına olanak sağlayacaktır.

«...ABD Cumhurbaşkanı'nın Çin'i ziyareti, Çin'in ABD emperyalizmine karşı tutumunu değiştirdiğini ve süper devletlerin oyununa ayak uydurmaya başladığını düşünebilmek sıradan insanlar arasında şüphe ve yanlış anlamaların doğmasına neden olacaktır.

«...Bizim stratejimiz, dünyanın her tarafında mücadele eden halklarla, bütün devrimcilerle, emperyalizme ve sosyal-emperyalizme karşı ortak bir cephede birleşmeyi öngörür; yoksa, Sovyet sosyal-emperyalizmiyle sözde ABD emperyalizmine karşı bir ittifakı, ABD emperyalizmiyle sözde Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı bir ittifakı hiçbir zaman öngörmez.»

Sonuç olarak mektup şunu belirtiyordu :

«Arnavutluk Emek Partisi'nin çizgisi ve tutumları daima ilkeli, tutarlı, değişmez kalacaktır. Biz ABD emperyalizmine ve Sovyet revizyonizmine karşı tavizsiz ve tutarlı bir şekilde savaşacağız.»

Mektup, Arnavutluk Emek Partisi'nin kardeş bir partiye iletmiş olduğu görüşlerin «yoldaşça bir anlayışla ele alınacağı ve doğru bir tarzda kavranacağı» umudunu dile getiriyordu.

Çin yöneticileri alışılmış tutumlarını bu mektuba karşı da takındılar. Onu yanıtlamaya tenezzül etmediler. Böyle yapmakla sadece büyük devlet kuruntularını değil, aynı zamanda Partimizin doğru ve ilkeli Marksist-Leninist tezleriyle karşı karşıya gelmekten duydukları korkuyu da açığa vurdular. Bilindiği gibi, mektubumuzun tarihinden iki ay sonra Arnavutluk Emek Partisi'nin 6. Kongresi yapıldı. Kongreye davet edilen Çin heyetiyle görüş alışverişinde bulunmak ve birbirimizin tutumları konusunda aydınlanmak için bu iyi bir fırsat olacaktı. Fakat Çin yöneticileri, bu kez de karşılıklı danışmayı ve anlaşmazlıkları görüşmeler aracılığıyla çözme yolunu reddetme çizgisinde tutarlılıkla yürüyerek, kardeş partiler arasındaki teamüle ve enternasyonalist ilişkilere aykırı bir tutum benimsediler. Partimizin Kongresine heyet gönderemeyişlerinin nedeni olarak birtakım saçma mazeretler uydurdular. Gerçekten de, Çin Komünist Partisi o zamandan itibaren Partimizle temaslarını azaltmış, iki parti arasındaki ilişkileri salt biçimsel ilişkilere dönüştürmüştür.

Çin'in stratejisindeki değişiklik, içinde derin çelişmelerin varolduğu, «yüz çiçeğin açtığı, yüz akımın yarıştığı», yönetiminde Kruşçev-yanlılarının, Amerikan-yanlılarının, oportünistlerin ve devrimcilerin olduğu Komünist Partisi'nin bağrındaki bir iç mücadelenin sonucu olarak meydana gelmiştir.

Çin Komünist Partisi'nin siyasi çizgisinde art arda meydana gelen değişikliklerin, onun ABD emperyalizmine, modern revizyonizme ve uluslararası gericiliğe karşı bocalayan, oportünist ve çelişkili tutumlarının nedeni budur. 1962'den 1972'ye kadar geçen on yıl içinde, Çin siyasetinin ekseni üç kez değişmiştir. Çin Komünist Partisi ilkin, «ABD emperyalizmine ve onun müttefiklerine karşı Sovyet ve öteki revizyonistlerle birleşik cephe» stratejik formülüne sarıldı. Çin Komünist Partisi daha sonra, «ABD emperyalizmine, Sovyet revizyonizmine ve çeşitli ülkelerdeki gericiliğe karşı bütün ülkelerin proletaryası ve devrimci halklarıyla çok geniş bir birleşik cephe» sloganıyla ortaya çıktı. Nixon'un Çin'i ziyaretinden sonra, Çin stratejisi yine, «geniş bi birleşik cephe'den söz etmektedir, fakat bu kez Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı «birleştirilebilecek herkes»i içermekle, hatta buna Amerika Birleşik Devletleri'ni dahi katmaktadır.

9) ABD emperyalizmi ile yakınlaşmasından ve Amerika Birleşik Devletleri ve müttefiklerine açılmasından sonra, Çin Komünist Partisi yönetimi, devrimin stratejisi olarak tanıttığı anti-Marksist ve karşıdevrimci «üç dünya» teorisini ilân etti, ve onu Marksist-Leninist komünist harekete ve tüm dünya halklarına mücadelelerinin genel çizgisi olarak dayatmaya çalıştı.

Modern revizyonizme, özellikle Kruşçevci revizyonizme karşı birlikte savaşırlarken, gerek Arnavutluk Emek Partisi, gerekse Çin Komünist Partisi «baba parti», «oğul parti» gibi ayrımların olmadığı, her partinin her meselede kendi görüşlerine sahip olma hakkının olduğu, bir partinin ancak bu soruna Marksizm-Leninizmin açısından baktığı takdirde gerçekten komünist ve devrimci olacağı ilkesine sadık kaldılar ve bunu vurguladılar. Çin Komünist Partisi, bu ilke ve normları her yönden çiğnemiştir. Çin'in ABD emperyalizmi ve dünya gericiliğiyle birleşme yolundaki karşıdevrimci dönüşünü bütün Marksist-Leninistlere dayatmaya; tüm devrim ve kurtuluş hareketine, kendi anti-Leninist kavramlarını, emperyalizm, günümüz dünyasındaki durum, ittifaklar, vb. tahlillerini mutlak ve inkâr edilemez gerçekler olarak kabul ettirmeye çalışıyor.

Çin Komünist Partisi ve Hükümeti'nin uluslararası meseleleri çoğu kez Marksizm-Leninizm açısından, devrimin ve halkların kurtuluş mücadelesinin çıkarları açısından değerlendirmediğini hayat gösteriyor. Çin'in siyaseti yararcı [pragmatist] bir siyasettir; onun strateji ve taktikleri böyle olduğuna göre, başka türlü de olamazdı. O nedenle, dünya, Çin'in stratejisi ve siyasetinde tornistanlara tanık olmuştur ve gelecekte de olacaktır. Bu dönüşler Marksist-Leninist diye yutturuluyor; oysa gerçekte anti-Marksist dönüşlerdir, Çin'i emperyalist bir süper devlet haline getirmek için ABD emperyalizmi, Sovyet sosyal-emperyalizmi ve dünya sermayesiyle ittifaklar arayışında büyük Çin devletinin çıkarlarına hizmet eden dönüşlerdir.

Çin'in bir süper devlet haline gelme planları bugün yoğun ifadesini ünlü «üç dünya» teorisinde buluyor. «Üç dünya» teorisi, Marksizm-Leninizmin yerine oportünist, revizyonist ve anarko- sendikalist düşünce ve tezlerin seç-

meci [eklektik] bir bileşimini geçirmek, burjuvaziyle ve emperyalizmle ittifakı salık vererek proletaryanın devrimci ruhunu ve sınıf mücadelesini boğmak istiyor. «Üç dünya» teorisi, sözümona devrimin henüz zamanı gelmediğini ileri sürerek, statükoyu, bugünkü kapitalist, sömürgeci, yeni-sömürgeci zulüm ve sömürü düzenini korumak istiyor.

Çin, bugün biricik tehlike ve tehdit saydığı Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı milli bağımsızlığın savunulması aldatmacasıyla, halklardan milli, ekonomik ve sosyal kurtuluş mücadelelerinden vazgeçmelerini, ABD emperyalizmine ve eski sömürgeciler olan Batı'nın öteki kapitalist devletlerine boyun eğmelerini talep ediyor. Avrupa proletaryasını kapitalist boyunduruk altında tutmak ve başka ülkelerin halklarını ezmek ve sömürmek için kurulmuş olan Ortak Pazar (AET) ve Avrupa Birliği gibi organizmaların güçlendirilmesi için uğraşıyor. «Üç dünya» teorisi, süper devletler arasındaki silahlanma yarışını körükleyerek, ve NATO ve öteki askeri bloklar gibi ABD emperyalizminin savaş araçlarına bel bağlayarak emperyalist dünya savaşının kışkırtıcılığını yapıyor.

«Üç dünya» teorisi, Çin'in «üçüncü dünya» diye adlandırdığı şey üzerinde hegemonya kurma emellerini maskelemeye yarayan bir sis perdesidir. Kendisini «üçüncü dünya»ya dahil etmesi ve onun uluslararası alanda önderi olarak göstermesi bir raslantı değildir. Çin yöneticilerinin «bloksuzlar»a kur yapmaları, onları kanatlarının altına almak istemeleri de raslantı değildir.

«Üçüncü dünya»ya ilk kez «şefkat» ve «ihtimam» gösterenler Çin yöneticileri değildir. «Üçüncü dünya» halklarını ve ülkelerini egemenlikleri ve boyundurukları altına alabilmek için emperyalistler, sosyal-emperyaistler ve öteki yeni-sömürgeciler onlardan çok önce bu «dünya» üzerine çeşitli teoriler geliştirdiler. Bu nedenle, Çin yöneticilerinin bu teoriyi ilk olarak kendilerinin, daha 1974'te, sözümona, Mao Zedung'un yaptığı bir objektif uluslararası durum tahliline dayanarak ortaya attıkları iddiası, boşuna bir çabadır. «Üç dünya» teorisini dünya gericiliğinin yarattığını herkes biliyor. Arnavutluk Emek Partisi ve Arnavutluk Hükümeti, «üçüncü dünya»ya ilişkin teorik ve pratik spekülasyonları, özgürlük ve bağımsızlık için savaşmakta olan halkları bastırmaya yönelik burjuva-kapitalist, yeni-sömürgeci ve ırkçı manevra ve tertipler olarak, 1960'tan, hatta daha öncelerinden itibaren uluslararası sahnede teşhir etmiş, onlarla savaşmıştır.

Çin yöneticilerinin «üç dünya» teorisine «katkı»ları, yalnızca «üçüncü dünya»nın emperyalizmle uzlaşması gerektiğini «kanıtlamak» olmuştur; yeni hiçbir şey bulmamışlardır. «Üçüncü dünya»nın ABD emperyalizmi ve öteki emperyalistlerle ittifakını, onların yardımlarını sağlamak ve Çin'i emperyalist bir süper devlet haline getirmek için uydurmuşlardır.

Bu nedenle, bu teorinin Çinli bulucularına ya da savunucularına saldıran Arnavutluk Emek Partisi değildir; tersine, Arnavutluk Emek Partisi'ne ve onun dünya gericiliğinin bu teorisine karşı yürüttüğü mücadeleye, Asya,

Afrika, Latin Amerika, vb. halklarının özgürlüğünü ve bağımsızlığını desteklemek için sürdürdüğü mücadeleye ilk saldıranlar bizzat Çinliler olmuştur.

«Üç dünya» teorisinin uygulanması, Çin yöneticilerini «şeytanla» bile birleşmeye, ABD emperyalistleri ve Avrupa'nın tekelcileriyle, faşistler ve ırkçılarla, krallar ve feodallerle, en kuduz militaristler ve savaş kışkırtıcılarıyla birleşmeye götürmüştür. Pinoşet ve Franko, Alman Wehrmacht'ının (*) ve Japon imparatorluk ordusunun eski nazi generalleri, Mobutu gibi katıksız caniler ve eli kanlı krallar, Amerikalı patronlar ve çokuluslu tekellerin başkanları, onların müttefikleri haline gelmiştir.

Bu anti-Marksist çizgi, Çin yöneticilerini Tito, Carillo ve öteki revizyonistlerle birleşmeye götürmüştür. Bir zamanlar Tito'ya karşı idiler, halbuki şimdi onunla birleşiyorlar. Bu, onların Marksist-Leninist ilkelerden yoksunluğunu, çizgilerinin tutarsızlığını kanıtlıyor. Fakat Partimiz Çin yöneticilerine şunu belirtmek ister: Sizin bugün Tito'yla birleşmeniz ve Balkanlarda kurmaya çalıştığınız şüpheli ittifaklar, bunu yarımadanın halkları için, Yugoslav, Arnavut, Yunan, Türk ve öteki halklar için büyük bir tehlike oluşturmaktadır. Arnavutluk, Çin yöneticilerinin Balkanlara ilişkin plan ve emellerini çok iyi bilmektedir. Bu nedenle, dünya halkları bu bölgeye yönelik Çin entrikalarına karşı uyanık olmalıdırlar.

10) Arnavutluk Emek Partisi, iki parti arasında doğan ve zaman geçtikçe derinleşen ayrılıkları Marksist-Leninist yolda çözümlemek için her çabayı göstermiştir.

Bu niyetten kalkınarak, Çin yöneticilerinin sistemli bir şekilde mektuplarını yanıtsız bıraktığını ve Arnavutluk'a resmi heyetler göndermeyi reddettiğini, Çin yöneticileriyle olan ideolojik ayrılıkların geniş boyutlara ulaşmakta olduğunu gören Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi, bu duruma kayıtsız kalmamış ve yoldaşça görüşmeler yapabilmek için başka girişimlerde bulunmuştur.

Böylece, Partimiz Merkez Komitesi, Ocak 1974'te Çin Komünist Partisi Merkez Komitesine, yüksek düzeyde bir Parti ve Hükümet heyetimizin görüşmelerde bulunmak üzere Çin'e gitmesine ve eğer mümkünse bu ziyaretin 1974'ün ilk altı ayı içinde yapılmasını önerdi. Çin yöneticileri Partimizin bu önerisini resmen kabul etmelerine rağmen, gerçekte heyetimizin Pekin'e gitmesine karşı çıktılar. Başlangıçta Çin yöneticileri bize heyetin 1974'ün ikinci altı ayı içinde gelmesini bildirdiler, daha sonra da bunu 1975'in ilk yarısına ertelediler. Ve sonunda bu mesele konusunda sessizliğe büründüler. Böylece, kralların ve prenslerin, gericilerin ve faşistlerin büyük tantanalarla Pekin'de karşılandıkları bir zamanda görüşmelerin yolunu kapattılar.

Çin yöneticilerinin ısrarla anti-Marksist yolda yürüdüğünü, Partimiz ve ülkemizle olan ilişkilerinde onlara büyük devlet şovenizmi kavramlarının yol

---

(*) Wehrmacht : Hitlerci faşist ordunun ismi — ÇN.

gösterdiği, çizgilerini ve emirlerini kayıtsız şartsız ve tartışmasız kabul ettirmeye çalıştıkları açıktı.

Çin yöneticilerinin tüm temasları reddettiği, herhangi bir tartışma ve danışmadan kaçındığı, kibirli ve zorba bir tarzda «üç dünya» teorisini Marksist-Leninist harekete dayatmaya çabaladığı bir zamanda, Arnavutluk Emek Partisi ne yapmalıydı? Çin Komünist Partisi'nin anti-Marksist çizgisine göz yumup kendisini inkâr mı etmeliydi? Emperyalizme ve modern revizyonizme karşı mücadeleyi tatil edip, devrimin, sosyalizmin, halkların özgürlüğünün ve bağımsızlığının düşmanlarına mı katılmalıydı? Marksist-Leninist devrimcilerden kopup oportünistler ve gerici burjuvaziyle mi birleşsindi? Halkların süper devletlere ve halk safları içinde ajanlarına karşı yürüttüğü milli kurtuluş mücadelelerini desteklemekten vaz mı geçmeliydi?

Arnavutluk Emek Partisi, Marksizm-Leninizme ve, daima kararlılıkla bocalamaksızın ve tutarlı bir şekilde izlemiş olduğu, doğru ve devrimci çizgiye sadık kaldı. Bu Marksist-Leninist çizgiyi aynı zamanda, bugünkü başlıca uluslararası sorunlara, devrime ve halkların kurtuluş mücadelesine ilişkin görüş ve tavırlarını belirttiği 7. Kongresinde de ortaya koydu. Tüm Parti tarafından oybirliğiyle kabul edilen 7. Kongrenin çizgisi ülkemizin iç ve dış siyasetlerinin tümünün temelini oluşturmaktadır.

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin ve Çin Hükümetinin, Arnavutluk'a sivil ve askeri yardımları keyfi olarak durdurmasına yol açan Arnavutluk düşmanı tavır ve eylemlerinin başlıca ve gerçek nedenleri; Çin yöneticilerinin anti-Marksist büyük devlet çizgi ve siyasetlerine daima ters düşmüş olan, Partimizin bu Marksist-Leninist çizgisi, sosyalist Arnavutluk'un bağımsız siyaseti ve Arnavutluk halkının ilkeli ve kararlı tutumudur.

Bu, özellikle Arnavutluk Emek Partisi'nin 7. Kongresinden sonra; Çin yöneticilerinin, kardeş partiler arasındaki ilişkileri düzenleyen bütün normları çiğneyerek, 7. Kongre'nin güya Çin'e, Çin Komünist Partisi'ne ve Mao Zedung'a saldırdığı bahanesiyle alelacele Partimizin 7. Kongresi'ne saldırmalarıyla belirginleşti.

Çin yöneticilerin suçlamaları temelsizdir. Bunu görmek için, tümü kamuoyuna açıklanmış olan 7. Kongre belgelerini okumak yeterlidir. Orada ne Çin'e, ne Çin Komünist Partisi'ne, ne de Mao Zedung'a bir saldırı olmadığını görmek zor olmayacaktır. Arnavutluk Emek Partisi Merkez Komitesi, 24 Aralık 1976'da Çin Komünist Partisi'ne bir mektup yazarak, Çin Komünist Partisi'ne ve Mao Zedung'a ne zaman ve nerede saldırdığını belirtmesini istedi. Her zamanki gibi, Çin yöneticileri bu mektubu da bugüne dek yanıtlamadılar.

Fakat mesele hayali «saldırılar» meselesi değildir. Çin yöneticilerinin 7. Kongre'ye karşı öfkesinin ve küstahlığının kaynağında, Çin'in anti-Marksist tez ve görüşlerinin, karşıdevrimci «üç dünya» teorisinin Partimizce benimsenmemesi gerçeği yatmaktadır. Gerçek bir Marksist-Leninist parti olarak, Arnavutluk Emek Partisi sorunları tartışmaya hazırdır, ama kendi kong-

relerinde ne ileri sürmesi ve görüşlerini nasıl dile getirmesi gerektiği konularında hiçbir zaman kimseden emir ve talimat almaz. Bu nedenle, Çin Komünist Partisi de dahil olmak üzere, küçük ya da büyük, hiçbir partinin onun iç işlerine karışmasına ve ne yapması, nasıl davranması gerektiğini buyurmasına asla izin vermemiştir.

11) Çin Komünist Partisi yönetiminin çizgi, strateji ve bileşiminde sürekli değişiklikler meydana gelmiştir. Arnavutluk Emek Partisi, hiçbir zaman Çin Komünist Partisi'nin yönetiminden uzaklaştırılan şu ya da bu grup veya kişileri savunmamıştır. Çin'de olan her şey ve yönetimdeki her kişi ya da grup hakkında kendi düşüncelerimiz olmuştur, ve hâlâ vardır. Bu doğal bir şeydir.

Bugünkü Çin yöneticileri Arnavutluk Emek Partisi'nden, Çin Komünist Partisi'nin önderliğinde yaptıkları değişiklikleri desteklemesini istedi. Bunu yapmadığımız için de, bizim Lin Biao'nun ve «dörtlü çetenin» taraftarları olduğumuz sonucuna varıyorlar. Her iki hususta da yanılıyorlar. Öte yandan bu, Çin yöneticilerini Arnavutluk'a yapılan yardımları kesmeye yönelten, açıkça belirtilmemiş başlıca siyasi, ideolojik nedenlerden biridir. Bugünkü Çin yöneticileri, Çin'de devlet iktidarını ele geçirmek için giriştikleri gayrimeşru ve Marksist-Leninist olmayan eylemlerini Partimizin desteklemesini istediler. Partimiz, Çin yöneticilerinin bu arzusunu yerine getirmemiştir ve hiçbir zaman da getirmeyecektir. Arnavutluk Emek Partisi, Marksist-Leninist ilkeleri çiğnemez; asla kimsenin aleti olmamıştır ve olmayacaktır da.

Çin'in Arnavutluk'a yardımı kesme kararının gerçek nedenleri, Arnavutluk Emek Partisi ile olan ideolojik ve siyasi ayrılıklar ve çelişmeler, ve Çin yöneticilerinin kendi görüşlerini ve çizgilerini Arnavutluk Emek Partisi'ne dayatma girişimlerinin boşa çıkmasıdır. Sosyalist Arnavutluk'a boyun eğdiremeyen Çin yöneticileri şimdi intikam almak ve Arnavutluk'ta sosyalizmin inşasına zarar vermek istiyorlar. Böyle yapmakla, anti-Marksist ve karşıdevrimci çehrelerini daha da açık bir şekilde teşhir ediyorlar.

★ ★ ★

Çin yöneticileri tarafından sosyalist Arnavutluk'a kredi ve yardımların kesilmesi, vahim bile olsa, yalnızca Çin-Arnavutluk ilişkileriyle sınırlı kalan bir olay değildir. Bu davranış büyük uluslararası önem kazanmakta, Çin'in Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine karşı bir mevziye geçtiğini, şoven bir siyaset ve büyük devlet buyrukçuluğunu benimseyip uyguladığını, hegemonyacı bir pratik izlediğini ve bir süper devletin keyfi ve zorbaca davranışlarına giriştiğini kanıtlamaktadır.

Çin yöneticileri bencil amaçları uğruna ve Çin'i dünya çapında merkezi bir güç haline getirmek için kendilerini «küçük ve orta büyüklükte ülkelerin koruyucusu» olarak gösteriyorlar ve «dünya ekonomisinin haksız bölüşül-

mesi»ne karşı mücadele ettiği; «emperyalist devletlerin gelişmekte olan ülkelere karşı gözettiği ekonomik ayrım»a karşı olduğu; «onların milli ekonomilerinin gelişmesi»nden yana olduğu; «büyüklerin küçüklere zorbalık etmesi»ne karşı savaştığı, vb. şeklinde reklam ediyorlar. Fakat Çin yöneticileri Arnavutluk'a bir düşman gibi davranınca, Arnavutluk Emek Partisi onun değneğine boyun eğmedi diye yardım ve kredileri kesince, Çin'in çizgisinin bütün sahteliği anlaşılıyor, «üçüncü dünya» halklarını bastırmak ve köleleştirmek, kendisinin ve eski ve yeni sömürgecilerin iradesini onlara dayatmak için yutturmaya çalıştığı, hiç de iyi niyetli olmayan amaç ve yalanların foyası da açığa çıkıyor.

Çin'in ABD emperyalizminden ve dünya kapitalizminden önemli miktarda yardım ve kredi aldığı, ve Mobutu ve onun cinsinden emperyalist ajanlara yardım ve krediler dağıttığı bir zamanda; Çin yöneticileri Sosyalist Arnavutluk'a yardımı kesmek suretiyle, dünya kamuoyuna, gerçek bir sosyalist ülkeyle ideolojik olarak uyuşmadıklarını, ama sosyalizmin düşmanları ve gericilerle uyuştuklarını ve ittifak kurduklarını, sosyalist düzene, tam da emperyalizmden ve sosyal-emperyalizmden, büyük devlet şovenizminin baskı ve buyruklarından kurtulmak isteyen halklara karşı olduklarını gösteriyorlar.

Çin yöneticilerine şunu belirtmek isteriz: Siz, ideolojik ayrılıkları ve anlaşmazlıkları ülkemizle olan devletlerarası ilişkilere kadar genişlettiniz. Bununla, Arnavutluk halkının ve Çin halkının uğrunda o kadar mücadele ettiği Arnavutluk-Çin dostluğuna ağır bir darbe indirdiniz. Anlaşmazlıkları ve ayrılıkları açığa vurdunuz ve açık polemiğe başladınız. Biz bu meydan okumayı kabul ediyoruz, polemikten korkmuyoruz. Fakat siz bütün düşmanca, anti-Marksist ve Arnavutluk-düşmanı davranışlarınızdan dolayı Çin halkı ve Arnavutluk halkı önünde, tüm dünya kamuoyu önünde sorumlusunuz.

Biz Arnavutluk halkına, Çin halkına ve tüm dünya kamuoyuna, Partimizin ve Hükümetimizin ve Arnavutluk Parti ve Hükümetinin, Çin tarafından Arnavutluk'a kredi ve yardımların kesilmesine ilişkin görüşlerini tanıma ve bunlar hakkında yargıya varma olanağı sağlamak için, bu mektupla birlikte Çin Hükümeti'nin notasını da gazetemiz «Zeri i Popullit»te yayınlayacağız. Sizin de mektubumuzu gazeteniz «Renmin Ribao»da yayınlayacağınızı umarız. Bu, geçmişte Çin'in savunmuş olduğu bir normdur.

Arnavutluk Emek Partisi, Arnavutluk Hükümeti ve halkı, halklar arasında bir dostluk olan Arnavutluk-Çin dostluğunu korumak için mücadele edeceklerdir. Arnavutluk ile Çin arasında normal devletlerarası ilişkileri sürdürmek için kendilerine düşen her çabayı göstereceklerdir. Çin halkının Arnavutluk'un tutumunu doğru değerlendireceğine ve Çin yöneticilerinin Arnavutluk-düşmanı eylemlerini yargılamasını bileceğine emindirler.

Çin yöneticileri Arnavutluk'a ekonomik ve siyasi yardımı, Arnavutluk'un ya teslim olup ona boyun eğmek, ya da başkalarına avuç açıp itibarını lekelemek zorunda kalacağını zannederek kestiler. Fakat Çin yöneticileri Arnavutluk Emek Partisi'ni ve Arnavutluk halkını, onların kararlılığını, birlikten

doğan gücünü hesaba katmamıştır.

Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti ve Arnavutluk halkı, başında Enver Hoca Yoldaşın bulunduğu Arnavutluk Emek Partisi'nin önderliği altında, sosyalizmin inşası tarihi misyonunu kendi güçlerine güvenerek tamamiyle ve şerefle yerine getirecek; Arnavutluk gibi emperyalizm ve revizyonizm tarafından kuşatılmış küçük bir ülkenin bile sosyalizmi başarıyla inşa etmesini, onu savunup daima ileriye götürmesini mümkün kılan Marksist-Leninist ideolojinin tükenmez ve yenilmez canlılığını proletaryaya ve tüm dünya halklarına bir kez daha kanıtlayacaktır.

Arnavutluk asla kimseye boyun eğmeyecek, Marksizm-Leninizme ve proleter enternasyonalizmine sonuna kadar sadık kalacaktır. Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in ölümsüz öğretileriyle aydınlanan sosyalizm ve komünizm yolunda ara vermeksizin ilerleyecektir. Başında Arnavutluk Emek Partisi bulunan Arnavutluk halkı, halkların devrim ve kurtuluş mücadelelerini, özgürlük, bağımsızlık ve sosyal ilerleme çabalarını kararlılıkla ve tutarlılıkla destekleyecektir. ABD emperyalizmine, Sovyet sosyal-emperyalizmine, modern revizyonizme ve dünya gericiliğine karşı ödünsüz bir şekilde sonuna kadar savaşacaktır. Arnavutluk ne geçmişte, ne bugün, asla diz çökmemiş, boyun eğmemiştir; gelecekte de hiç bir zaman diz çökmeyecek ve boyun eğmeyecektir.

Çin yöneticileri hem vaazlarında, hem de entrikalarında başarısızlığa uğrayacaklardır. Arnavutluk'a karşı giriştikleri bu gerici eylem, dünyadaki her dürüst insanı iğrendirmiştir. Kuşatma altında olmasına rağmen sosyalist Arnavutluk yalnız değildir, çünkü dünya proletaryasının, özgürlük aşığı halkların ve dünyadaki her dürüst insanın saygı ve sevgisine sahiptir. Bu saygı ve sevgi gelecekte daha da büyüyecektir. Davamız haklıdır. Sosyalist Arnavutluk zafere ulaşacaktır.

ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ
ARNAVUTLUK SOSYALİST HALK CUMHURİYETİ BAKANLAR KURULU

(Tiran, 29 Temmuz 1978)

Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin David Benquis Yoldaşın Ölümü Üzerine Bildirisi

29 Mayıs 1978 günü saat 13.00'te, sevgili yoldaşımız David Benquis Paris'te öldü, David Benquis Yoldaş, Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin bütün militanlarının yüreğinde ve belleğinde, Partimizin kurucusu, örgütleyicisi, büyük önderi ve rehberi idi.

Benquis Yoldaş, ülkemizde ve Latin Amerika'da, 1960'larda komünist partileri içinde revizyonizme karşı verilen mücadelenin öncülerindendi.

Şili'nin ilk Marksist-Leninist partisi olan İhtilâlci Komünist Partisi'nin inşa edilmesine sadece siyasi öngörüsü ile değil, aynı zamanda bir örgütleyici olarak sebatlı çalışmaları ve devrimci kadroların eğitmeni olarak sıcak otoritesi ile katkıda bulundu.

Partimizin ideolojik yönden sağlamlığı ve açıklığı karmaşık sorunlara ve durumlara Marksist-Leninist ilkeler temelinde karşı dururken vazgeçmediği siyasi bağımsızlığı; açık ve gizli düşmanlarının en büyük saldırılarının üstesinden gelmedeki canlılığı, onun bize bıraktığı başlıca mirastır.

Benquis Yoldaş çalışmalarını, tüm gerçek devrimcilerin bir niteliği ve kendisinin en belirgin meziyetlerinden biri olan alçakgönüllülük içinde yaptı.

Düşünceleri ile eylemleri arasındaki birlikte ifadesini bulan derin dürüstlük içinde tüm hayatını, pek çok sevdiği ve bütün kalbiyle hizmet ettiği halkının milli ve sosyal kurtuluşuna adamıştı.

İki yıldan fazla bir süre müthiş ıstırap çektirip sonunda ölümüne yol açan kanser hastalığına yakalanıncaya kadar Şili'de kalıp Parti'sini yönetti ve faşist diktatörlüğe karşı savaştı. Hastalığını yoldaşları ve halkı için bir örneğe dönüştürdü. Bu yeni ve insafsız düşmanla da son günlerine dek, siyasi sorumluluklarını terketmeden savaştı: uluslararası komünist harekete ve kendi ülkemizdeki mücadeleye ilişkin meseleleri inceledi, yoldaşları ve kardeş partilerin önderleri ile tartıştı, onlara fikir verdi.

Partimizin kaybı muazzam, duyduğumuz acı çok derindir. Fakat kendimize sevgili yoldaşımızın örneğini temel alarak, bu acıyı halkımızın nihai kurtuluşuna dek sürecek devrimci güce ve aydınlığa dönüştürmesini bileceğiz.

ŞİLİ İHTİLÂLCİ KOMÜNİST PARTİSİ
MERKEZ KOMİTESİ
29 MAYIS 1978

Devrimci HALKIN YOLU'nun ve Proleter DEVRİMCİ TEORİ'nin, Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin Önderi David Benquis Yoldaşın Ölümü Üzerine Bildirisi

Devrimci HALKIN YOLU'nun ve Proleter DEVRİMCİ TEORİ'nin, Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin önderi David Benquis yoldaşın ölümü üzerine bildirisi :

Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin kurucusu, örgütleyicisi ve önderi David Benquis Yoldaş'ın, 29 Mayıs 1978'de kanserden öldüğünü öğrenmiş bulunuyoruz. Devrimci HALKIN YOLU gazetesi ve Proleter DEVRİMCİ TEORİ dergisi olarak, Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin militanlarına, Şili proletaryasına ve halkına, içten başsağlığı dileklerimizi iletiriz.

David Benquis Yoldaşın ismi, Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin emperyalizme, modern revizyonizme ve faşist diktatörlüğe karşı kararlı mücadelesinde yazılıdır. Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin, Şili proletaryası ve halkının, kıymetli bir önderini kaybetmenin acısını kuvvete dönüştürüp devrimin ve sosyalizmin zaferi uğruna mücadelelerine daha sıkıca sarılacaklarına inancımız tamdır. Türkiye komünistleri, proletaryası ve halkı, bu mücadelelerinde daima onların yanında, enternasyonalist dayanışma içinde olacaktır.

Devrimci HALKIN YOLU Proleter DEVRİMCİ TEORİ

İÇİNDEKİLER

Arnavutluk Emek Partisi'ni Destekliyoruz ve Marksizm-Leninizmin Yanında Yer Alıyoruz 5

Bugünkü Çin Yöneticileri Emperyalist Bir Süper Devlet Olmaya Yönelmişlerdir 6

Çin Yöneticileri Neden Emperyalist Bir Politika İzlemektedir 9

Çin Yöneticileri Uluslararası Komünist Hareketi Yozlaştırmaya ve Bölmeye Çalışmaktadırlar 9

Arnavutluk Emek Partisi'nin Yanında Yer Almaksızın Marksizm-Leninizmin Yanında Yer Alınamaz 11

Çin Hükümeti'nin Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti'ne Karşı Düşmanca Eylemine İlişkin Arnavutluk Haber Ajansının Bildirisi 15

Arnavutluk Halk Cumhuriyeti'ne ve Arnavutluk Halkına Karşı Eşi Görülmedik Bir Düşmanca Davranış 19

Devrimci Halkın Yolu Gazetesinin ve Proleter Devrimci Teori Dergisinin Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği'ne 2 Ağustos 1978 Tarihinde Gönderdiği Mesaj 25

Arnavutluk Emek Partisi M.K. ve Arnavutluk Hükümeti'nin Çin Komünist Partisi M.K. ve Çin Hükümeti'ne Mektubu 27

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesine, Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyine 29

Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin David Benquis Yoldaşın Ölümü Üzerine Bildirisi 59

Devrimci Halkın Yolu'nun ve Proleter Devrimci Teori'nin, Şili İhtilâlci Komünist Partisi'nin Önderi David Benquis Yoldaşın Ölümü Üzerine Bildirisi 60

HAFTALIK OLARAK 42. SAYIDAN İTİBAREN

12 EYLÜLDE

ÇIKIYOR

İŞÇİLER

KÖYLÜLER

MEMURLAR

ÖĞRENCİLER

VE TÜM ÇALIŞAN HALKIMIZ

Bağımsızlık ve demokrasi mücadelesinde rehberimiz Devrimci HALKIN YOLU'nu destekleyelim, güçlendirelim, bağışta bulunalım.

BAĞIŞ GÖNDERME ADRESİ :

Kemal Yalçın Posta Çeki Hesap No: 10 99 83

HABERLEŞME ADRESİ :

P.K. 542 Sirkeci/İST.

"Çin yöneticileri tarafından sosyalist Arnavutluk'a kredi ve yardımların kesilmesi, vahim bile olsa, yalnızca Çin - Arnavutluk ilişkileriyle sınırlı kalan bir olay değildir. Bu davranış büyük uluslararası önem kazanmakta, Çin'in Marksizm - Leninizme ve proleter enternasyonalizmine karşı bir mevziye geçtiğini, şoven bir siyaset ve büyük devlet buyrukçuluğunu benimseyip uyguladığını, hegemonyacı bir pratik izlediğini ve bir süper devletin keyfi ve zorbaca davranışlarına giriştiğini kanıtlamaktadır.

Çin yöneticileri bencil amaçları uğruna ve Çin'i dünya çapında merkezi bir güç haline getirmek için kendilerini "küçük ve orta büyüklükte ülkelerin koruyucusu" olarak gösteriyorlar ve "dünya ekonomisinin haksız bölüşülmesi"ne karşı mücadele ettiği; "emperyalist devletlerin gelişmekte olan ülkelere karşı gözettiği ekonomik ayrım"a karşı olduğu; "onların milli ekonomilerinin gelişmesi"nden yana olduğu; "büyüklerin küçüklere zorbalık etmesi"ne karşı savaştığı, vb. şeklinde reklâm ediyorlar. Fakat Çin yöneticileri Arnavutluk'a bir düşman gibi davranınca, Arnavutluk Emek Partisi onun değneğine boyun eğmedi diye yardım ve kredileri kesince, Çin'in çizgisinin bütün sahteliği anlaşılıyor, "üçüncü dünya" halklarını bastırmak ve köleleştirmek, kendisinin ve eski ve yeni sömürgecilerin iradesini onlara dayatmak için yutturmaya çalıştığı, hiç de iyi niyetli olmayan amaç ve yalanların foyası da açığa çıkıyor.

. . .

Arnavutluk Sosyalist Halk Cumhuriyeti ve Arnavutluk halkı, başında Enver Hoca Yoldaşın bulunduğu Arnavutluk Emek Partisi'nin önderliği altında, sosyalizmin inşası tarihi misyonunu kendi güçlerine güvenerek tamamiyle ve şerefle yerine getirecek; Arnavutluk gibi emperyalizm ve revizyonizm tarafından kuşatılmış küçük bir ülkenin bile sosyalizmi başarıyla inşa etmesini, onu savunup daima ileriye götürmesini mümkün kılan Marksist - Leninist ideolojinin tükenmez ve yenilmez canlılığını proletaryaya ve tüm dünya halklarına bir kez daha kanıtlayacaktır.

Arnavutluk asla kimseye boyun eğmeyecek, Marksizm - Leninizme ve proleter enternasyonalizmine sonuna kadar sadık kalacaktır. Marks, Engels, Lenin ve Stalin'in ölümsüz öğretileriyle aydınlanan sosyalizm ve komünizm yolunda ara vermeksizin ilerleyecektir. Başında Arnavutluk Emek Partisi bulunan Arnavutluk halkı, halkların devrim ve kurtuluş mücadelelerini, özgürlük, bağımsızlık ve sosyal ilerleme çabalarını kararlılıkla ve tutarlılıkla destekleyecektir. ABD emperyalizmine, Sovyet sosyal-emperyalizmine, modern revizyonizme ve dünya gericiliğine karşı ödünsüz bir şekilde sonuna kadar savaşacaktır. Arnavutluk ne geçmişte, ne bugün, asla diz çökmemiş, boyun eğmemiştir; gelecekte de hiç bir zaman diz çökmeyecek ve boyun eğmeyecektir."

ARNAVUTLUK EMEK PARTİSİ M. K. VE HÜKÜMETİNİN
ÇİN KOMÜNİST PARTİSİ M. K. VE HÜKÜMETİNE MEKTUBU
(Tiran 29 Temmuz 1978)

15 lira